

FORVENTNINGSUNDERSØKELSE FOR NORGES BANK 2.KVARTAL 2015

Undersøkelse blant økonomieksperter, parter i arbeidslivet,
næringslivsledere og husholdninger

28.05.2015

FORORD

På oppdrag for Norges Bank utfører Epinion kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Det er gjennomført undersøkelser blant tre målgrupper. Nettundersøkelser ble gjennomført blant økonomer innenfor finansnæringen og akademia, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner, og ledere i næringslivet. Telefonintervju ble gjennomført med et tilfeldig utvalg av privatpersoner fra norske husholdninger.

Forventningsundersøkelsen er hittil gjennomført over 50 ganger, og ble første gang gjennomført i februar 2002. Epinion har publisert undersøkelsen fra og med 1. kvartal 2015. Undersøkelsen er tidligere gjennomført av Opinion og TNS Gallup.

Oslo, mai 2015

Ansvarlig for undersøkelsen hos Epinion er:

Sissel Medby
Direktør for forretningsutvikling
Telefon: 901 71 899
E-post: sissel.medby@epinion.no

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Innholdsfortegnelse	3
Sammendrag	4
- Kort sammendrag av resultater for økonomieksperter	5
- Kort sammendrag av resultater for partene i arbeidslivet	5
- Kort sammendrag av resultater for næringslivslederne	6
- Kort sammendrag av resultater for husholdningene	7
Spørreskjema	8
Tabeller og grafer	9
Resultater – Økonomi eksperter	10
Resultater – Partene i arbeidslivet	19
Resultater – Næringslivslederne	26
Resultater – Husholdningene	37
Tekniske kommentarer – Økonomene og partene i arbeidslivet	48
Tekniske kommentarer – Næringslivslederne	49
Tekniske kommentarer – Husholdningene	50

SAMMENDRAG

De kortsiktige prisforventningene

Økonomenes forventninger til prisstigningen på varer og tjenester om 12 måneder er i andre kvartal 2015 på 2,1 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Partene i arbeidslivet forventer i andre kvartal 2015 en prisstigning om 12 måneder på 2,3 prosent, opp 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Næringslivslederne forventer en prisstigning på varer og tjenester om 12 måneder på 2,1 prosent, ned 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Husholdningenes forventning til prisstigning på varer og tjenester om 12 måneder er i andre kvartal 2015 på 3,0 prosent, opp 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventet utvikling i årslønnsvekst

I andre kvartal 2015 er økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2015 på 2,7 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2015 blant partene i arbeidslivet er i andre kvartal 2015 på 2,8 prosent, ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. I andre kvartal 2015 forventer næringslivslederne en lønnsvekst i egen bedrift for inneværende år på 2,4 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet lønns- og pensjonsutvikling de neste 12 månedene blant husholdningene er i andre kvartal 2015 på 1,7 prosent, ned fra 2,1 prosent i forrige kvartal.

Forventet utvikling i lønnsomhet

I andre kvartal 2015 er det en andel på 26,6 prosent av næringslivslederne som forventer bedret lønnsomhet de neste 12 månedene, ned 6,4 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen av næringslivslederne som forventer svekket lønnsomhet de neste 12 månedene er på 25,9 prosent, ned 1,6 prosentpoeng fra forrige kvartal, og andelen som forventer at lønnsomheten vil holde seg stabil er på 42,5 prosent, opp 13,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. Lønnsomhetsindeksen er i andre kvartal 2015 på 0,7 poeng, ned 4,8 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventet utvikling i kronekursen

Andelen økonomer som i andre kvartal 2015 forventer at kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) vil være styrket om 12 måneder er på 41,8 prosent, ned 23,7 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen økonomer som forventer en svekket kronekurs er på 18,7 prosent, opp 13,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at kronekursen om 12 måneder vil være uendret er på 32,7 prosent, opp 8,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. I andre kvartal 2015 forventer det samlede utvalget av økonomer at den effektive kronekursen vil være styrket med 1,0 prosent om 12 måneder, ned 3,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Om undersøkelsen

På oppdrag for Norges Bank utfører Epinion kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Denne rapporten med hovedfunnene fra forventningsundersøkelsen blir i sin helhet lagt ut på Epinions nettsider (www.epinion.no). Fra 2009 er undersøkelsen blant næringslivslederne utvidet slik at bedrifter med 20 ansatte eller flere er i målgruppen (mot tidligere 50 ansatte eller flere). I tillegg intervjues nå 500 bedriftsledere mot tidligere 300 intervju.

Undersøkelsene for andre kvartal 2015 er gjennomført innen tidsrommet fra 4. til 18. mai 2015.

SAMMENDRAG

Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene

Prisvekst

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder er i andre kvartal 2015 på 2,1 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet prisstigning om 2 år er på 2,2 prosent, uendret fra forrige kvartal. Økonomenes forventninger til prisstigningen om 5 år er på 2,2 prosent, ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventninger til årslønnsvekst

Økonomene oppgir i andre kvartal 2015 at de forventer en årslønnsvekst for 2015 på 2,7 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. For 2016 forventer økonomene en årslønnsvekst på 2,6 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomenes forventninger til den gjennomsnittlige årslønnsveksten om 5 år er i andre kvartal 2015 på 2,8 prosent, ned 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Kronekurs

I andre kvartal 2015 er det en andel på 41,8 prosent av økonomene som tror at kronekursen vil være styrket om 12 måneder, ned 23,7 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 32,7 prosent tror at den effektive kronekursen om 12 måneder vil være uendret, opp 8,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 18,7 prosent tror at kronekursen vil være svekket om 12 måneder, opp 13,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Gjennomsnittlig forventet stigning i kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) om 12 måneder er på 1,0 prosent, ned 3,2 prosentpoeng fra forrige kvartal 2015.

Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet

Prisvekst

Partene i arbeidslivet forventer i andre kvartal 2015 en generell prisstigning om 12 måneder på 2,3 prosent, opp 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet prisvekst om 2 år er 2,3 prosent, ned 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet prisstigning om 5 år holder seg uendret på 2,5 prosent i forhold til forrige kvartal.

Forventninger til årslønnsvekst

Partene i arbeidslivet forventer i andre kvartal 2015 en gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2015 på 2,8 prosent, ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. For 2016 forventer partene i arbeidslivet en gjennomsnittlig årslønnsvekst på 2,8 prosent, ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet årslønnsvekst om 5 år er i andre kvartal 2015 på 2,9 prosent, ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

SAMMENDRAG

Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne

Prisvekst

I andre kvartal 2015 forventer næringslivslederne en prisstigning på varer og tjenester om 12 måneder på 2,1 prosent, ned 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Næringslivslederne forventer i andre kvartal 2015 en prisstigning på varer og tjenester om 2 år på 2,7 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventninger til innkjøps- og utsalgspriser

Det er en andel på 11,8 prosent av næringslivslederne som i andre kvartal 2015 forventer at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer de neste 12 månedene sammenlignet med de siste 12 månedene, ned 16,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at innkjøpsprisen vil øke mindre er i andre kvartal 2015 på 23,5 prosent, opp 1,8 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at innkjøpsprisen vil øke omtrent like mye er på 62,6 prosent i andre kvartal 2015, opp 30,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Andelen av næringslivslederne som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 månedene sammenlignet med de siste 12 månedene er i andre kvartal 2015 på 11,2 prosent, ned 6,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mindre er i andre kvartal 2015 på 32,1 prosent, opp 1,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye de neste 12 månedene sammenlignet med de siste 12 månedene er på 52,3 prosent, opp 1,8 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventninger til årslønnsvekst

I andre kvartal 2015 forventer næringslivslederne en årslønnsvekst i egen bedrift for 2015 på 2,4 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Næringslivsledernes forventning til årslønnsvekst i egen bedrift for neste år (dvs. i 2016) er på 2,5 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Lønnsomhet

En andel på 35,0 prosent av næringslivslederne oppgir i andre kvartal 2015 at lønnsomheten i egen bedrift er bedret i løpet av de siste 12 månedene, ned 1,7 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen av næringslivslederne som oppgir at lønnsomheten har blitt svekket de siste 12 månedene er på 30,6 prosent, ned 4,5 prosentpoeng fra forrige kvartal, og andelen som oppgir at lønnsomheten har holdt seg uendret er på 29,4 prosent, opp 2,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Lønnsomhetsindeksen er i andre kvartal 2015 på 4,4 poeng, opp 2,8 poeng fra forrige kvartal.

I andre kvartal 2015 er det en andel på 26,6 prosent av næringslivslederne som forventer bedret lønnsomhet de neste 12 månedene, ned 6,4 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen av næringslivslederne som forventer svekket lønnsomhet de neste 12 månedene er på 25,9 prosent, ned 1,6 prosentpoeng fra forrige kvartal, og andelen som forventer at lønnsomheten vil holde seg stabil er på 42,5 prosent, opp 13,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. Lønnsomhetsindeksen er i andre kvartal 2015 på 0,7 poeng, ned 4,8 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Sysselsetting

I andre kvartal 2015 er det en andel på 26,0 prosent av næringslivslederne som forventer å ha flere ansatte om 12 måneder, ned 0,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 25,9 prosent forventer å ha færre ansatte om 12 måneder, opp 0,6 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens 47,0 prosent forventer å ha like mange ansatte, ned 1,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Nettotallet for forventet framtidig sysselsetting (flere ansatte – færre ansatte) for andre kvartal 2015 er på 0,1 poeng, ned 1,2 poeng fra forrige kvartal.

SAMMENDRAG

Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene

Prisvekst

I andre kvartal 2015 er det en andel på 58,6 prosent av husholdningene som tror at prisene på varer og tjenester er høyere nå enn for 12 måneder siden, ned 3,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 26,9 prosent oppfatter prisene som omtrent uforandret, opp 3,3 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens en andel på 6,4 prosent tror at prisene på varer og tjenester er lavere nå enn for 12 måneder siden, opp 0,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. Oppfattet prisendring i prosent de siste 12 månedene blant husholdningene er i andre kvartal 2015 på 3,0 prosent, opp 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

En andel på 65,5 prosent av husholdningene tror i andre kvartal 2015 at prisene på varer og tjenester vil bli høyere i løpet av de neste 12 månedene, ned fra 68,6 prosent i forrige kvartal. En andel på 23,1 prosent tror at prisene på varer og tjenester vil være uendret, opp 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 5,1 prosent tror at prisene vil bli lavere i løpet av de neste 12 månedene, ned 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Husholdningene forventer i andre kvartal 2015 en prisstigning på varer og tjenester om 12 måneder på 3,0 prosent, opp 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventet årlig prisvekst om 2-3 år blant husholdningene er i andre kvartal 2015 på 3,2 prosent, ned 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Lønn- og pensjonsutvikling

Husholdningene opplever i andre kvartal 2015 at lønn eller pensjon har økt med 1,9 prosent i løpet av de siste 12 månedene, ned 0,7 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet lønns- og pensjonsutvikling de neste 12 månedene blant husholdningene er på 1,7 prosent, ned 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventninger til renteutviklingen

Andelen av husholdningene i andre kvartal 2015 som forventer at nivået på innskudds- og lånerenter vil øke i løpet av de neste 12 måneder er på 22,0 prosent, opp 0,9 prosentpoeng fra forrige kvartal.

SPØRRESKJEMA

Til økonomieksperterne og partene i arbeidslivet:

- Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?
- Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?
- Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?
- Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i inneværende år, dvs. i 2015?
- Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir neste år, dvs. i 2016?
- Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?
- Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, uendret eller svekket?
- Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg?

Til næringslivslederne:

- Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?
- Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?
- Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, omtrent like mye eller øke mindre de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
- Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, omtrent like mye eller øke mindre de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
- Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i inneværende år, dvs. i 2015?
- Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir neste år, dvs. i 2016?
- Har lønnsomheten i din bedrift, målt ved driftsmargin (EBITDA), blitt bedre, vært uendret eller blitt svekket de siste 12 månedene?
- Tror du lønnsomheten i din bedrift, målt ved driftsmargin (EBITDA), vil bli bedre, holde seg uendret eller vil bli svekket de neste 12 måneder?
- Sammenliknet med 12 måneder tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, like mange ansatte eller færre ansatte?
- Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, like mange eller færre ansatte?

Til husholdningene:

- Sammenliknet med for 12 måneder siden, tror du prisene på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er høyere, om lag uforandret eller lavere enn nå?
- Omtrent hvor mye høyere/lavere, målt i prosent?
- Tror du at prisene på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, i løpet av de neste 12 månedene vil være høyere, uendret eller lavere enn i dag?
- Omtrent hvor mye høyere/lavere, målt i prosent?
- Vil prisene stige raskere, i samme takt som i dag eller saktere?
- Hvor mye tror du prisene på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, vil stige årlig om 2-3 år, målt i prosent?
- Sammenliknet med for 12 måneder siden, hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon har endret seg?
- Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?
- Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, forbli uendret eller falle de neste 12 månedene?

TABELLER OG GRAFER

Økonomiekspertene

1. Forventet prisstigning om 12 måneder
2. Forventet prisstigning om 2 år
3. Forventet prisstigning om 5 år
4. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
5. Forventet årslønnsvekst for neste år
6. Forventet årslønnsvekst om 5 år
7. Forventet utvikling i kronekursen om 12 måneder
8. Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 måneder

Partene i arbeidslivet

9. Forventet prisstigning om 12 måneder
10. Forventet prisstigning om 2 år
11. Forventet prisstigning om 5 år
12. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
13. Forventet årslønnsvekst for neste år
14. Forventet årslønnsvekst om 5 år

Næringslivslederne

15. Forventet generell prisstigning om 12 måneder
16. Forventet generell prisstigning om 2 år
17. Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 måneder
18. Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 måneder
19. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift i år
20. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift neste år
21. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 måneder
22. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 måneder
23. Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden
24. Antall ansatte om 12 måneder

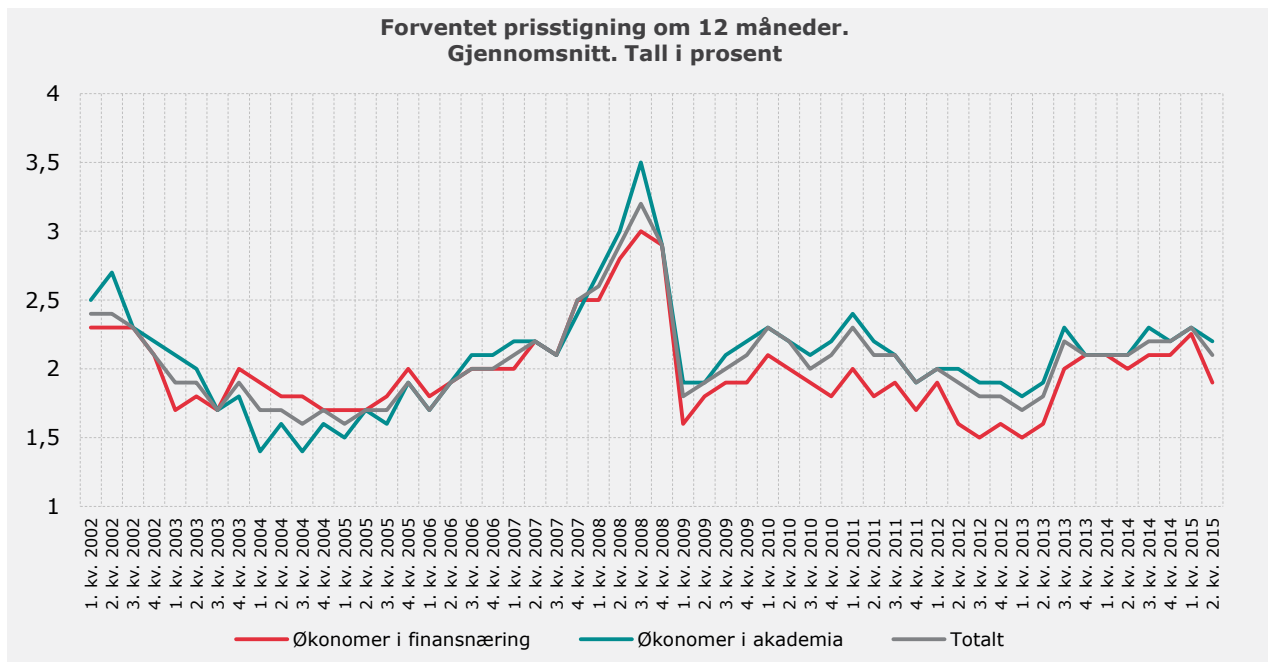
Husholdningene

25. Oppfatning av prisendring siste 12 måneder
26. Oppfatning av prisendring siste 12 måneder i prosent
27. Forventet prisendring neste 12 måneder
28. Forventet prisendring neste 12 måneder i prosent
29. Forventet stigningsrate neste 12 måneder
30. Forventet stigningsrate neste 12 måneder i prosent
31. Forventet prisvekst om 2-3 år
32. Lønn og pensjon utvikling siste 12 måneder
33. Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent
34. Forventet renteutvikling neste 12 måneder

RESULTATER - ØKONOMIEKSPERTENE

Spørsmål 1: ØKONOMIEKSPERTENE

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

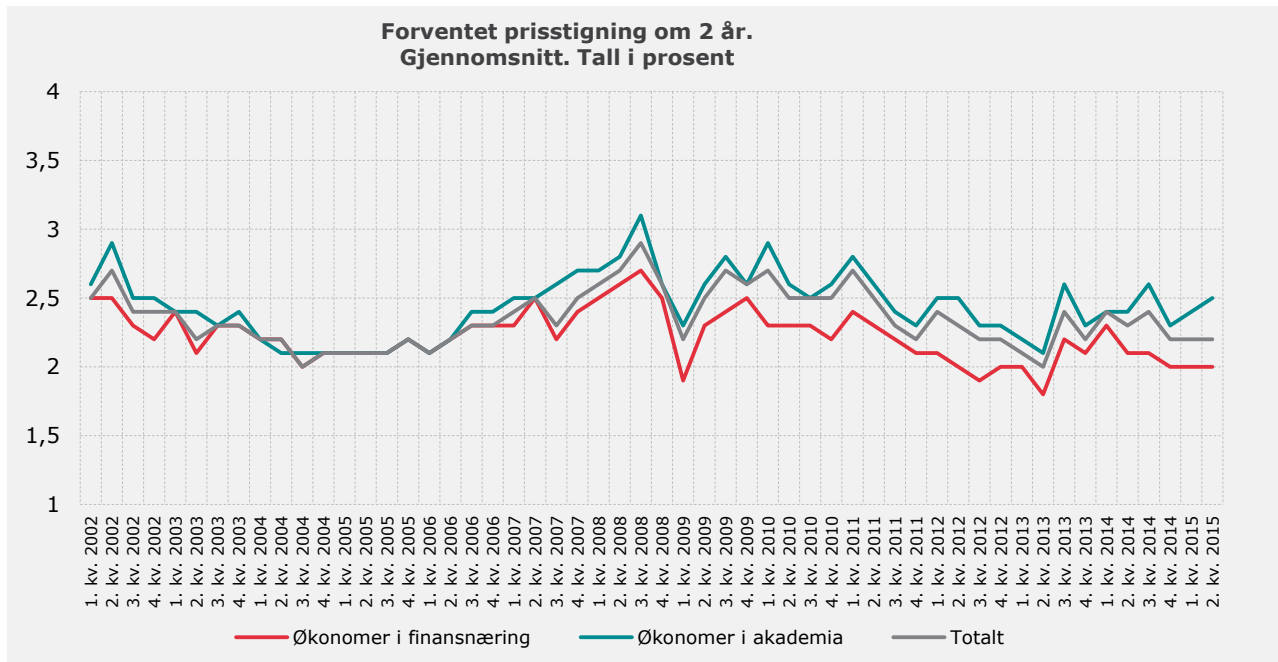

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Gjennomsnittlig verdi	2,3	1,9
	Median	2,2	2,0
	Laveste verdi	1,0	1,0
	Høyeste verdi	4,0	2,6
	Utvalg	27	24
Økonomer i akademia	Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,2
	Median	2,5	2,0
	Laveste verdi	0,5	1,5
	Høyeste verdi	3,5	3,0
	Utvalg	30	25
Totalt økonomer	Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,1
	Median	2,3	2,0
	Laveste verdi	0,5	1,0
	Høyeste verdi	4,0	3,0
	Utvalg	57	49

I andre kvartal 2015 er økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder på 2,1 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen forventer en prisstigning på 1,9 prosent om 12 måneder, en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler forventer en prisstigning på 2,2 prosent om 12 måneder, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 2: ØKONOMIEKSPERTENE

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

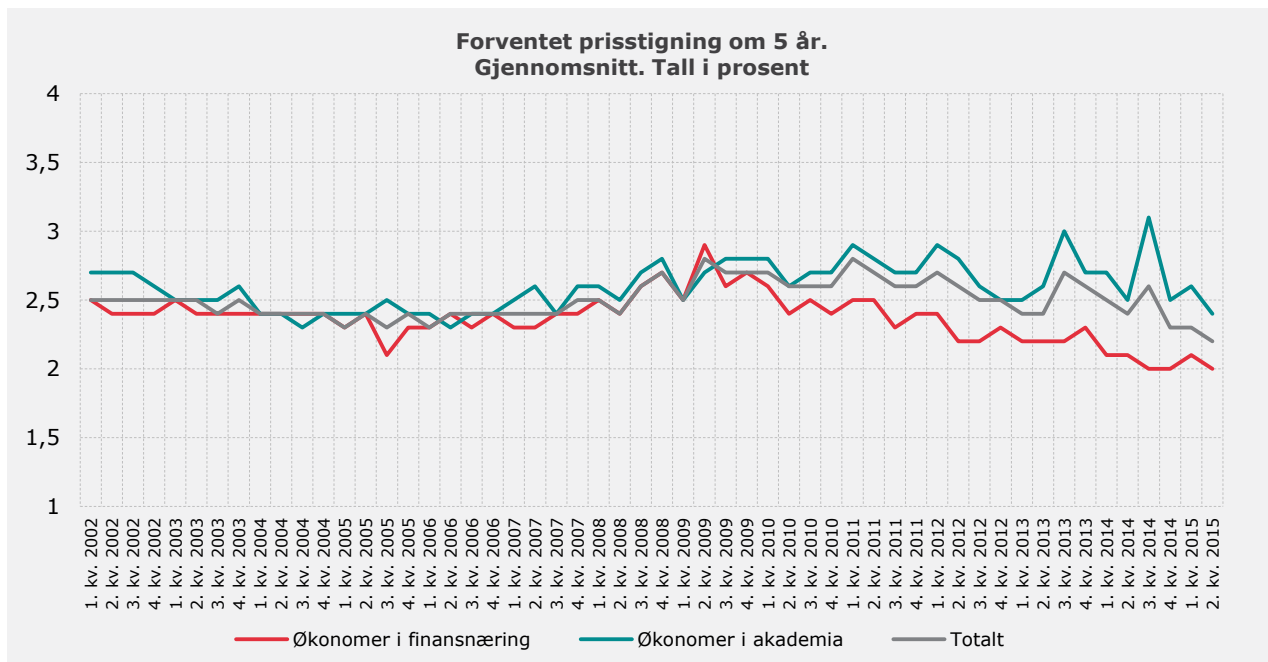

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Gjennomsnittlig verdi	2,0	2,0
	Median	2,0	2,0
	Laveste verdi	1,0	1,0
	Høyeste verdi	3,0	3,5
	Utvalg	27	24
Økonomer i akademia	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,5
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	1,5	1,9
	Høyeste verdi	4,3	4,5
	Utvalg	29	24
Totalt økonomer	Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,2
	Median	2,2	2,2
	Laveste verdi	1,0	1,0
	Høyeste verdi	4,3	4,5
	Utvalg	56	48

I andre kvartal 2015 er økonomenes forventninger til prisstigningen om 2 år på 2,2 prosent, uendret fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen forventer en prisstigning på 2,0 prosent om 2 år, også uendret fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler forventer en prisstigning på 2,5 prosent om 2 år, opp 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 3: ØKONOMIEKSPERTENE

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

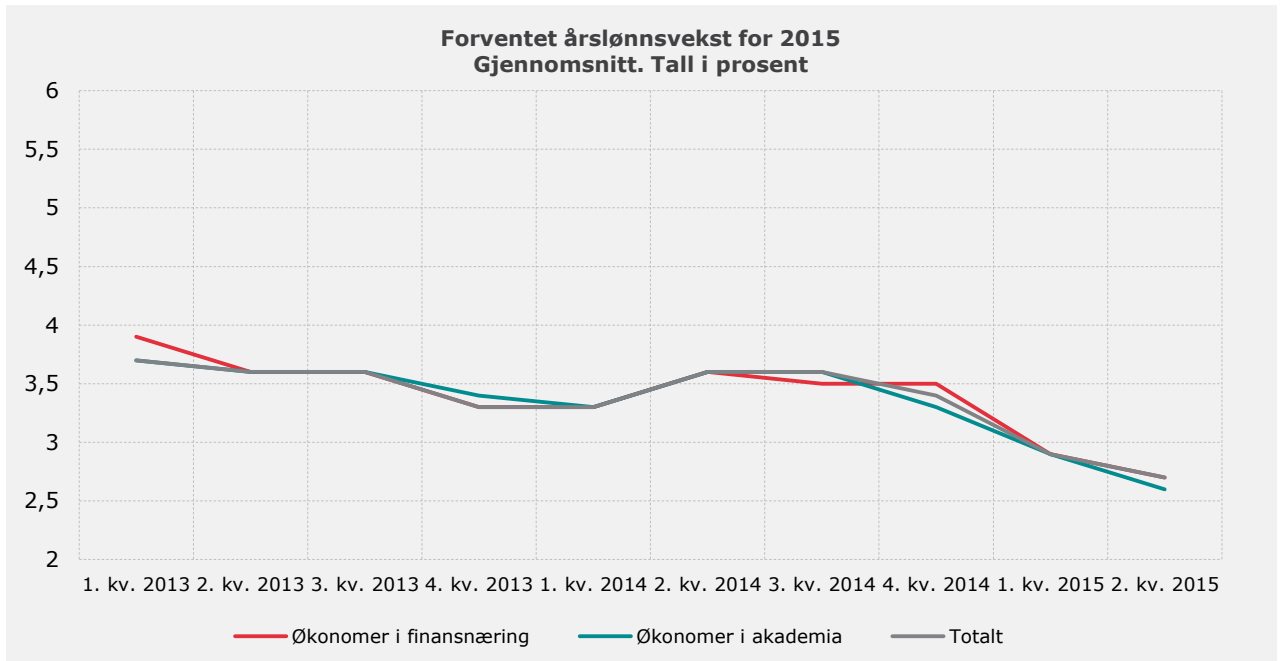

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,0
	Median	2,2	2,0
	Laveste verdi	1,0	0,5
	Høyeste verdi	2,7	2,5
	Utvalg	26	24
Økonomer i akademia	Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,4
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	2,0	1,0
	Høyeste verdi	7,0	4,0
	Utvalg	25	24
Totalt økonomer	Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,2
	Median	2,4	2,0
	Laveste verdi	1,0	0,5
	Høyeste verdi	7,0	4,0
	Utvalg	51	48

I andre kvartal 2015 er økonomenes forventninger til prisstigningen om 5 år på 2,2 prosent, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomene i finansnæringen sine forventninger til prisstigningen om 5 år er på 2,0 prosent, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens økonomene tilknyttet universitet/høyskoler sine forventninger til prisstigningen om 5 år er på 2,4 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 4: ØKONOMIEKSPERTENE

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i inneværende år, dvs. i 2015?

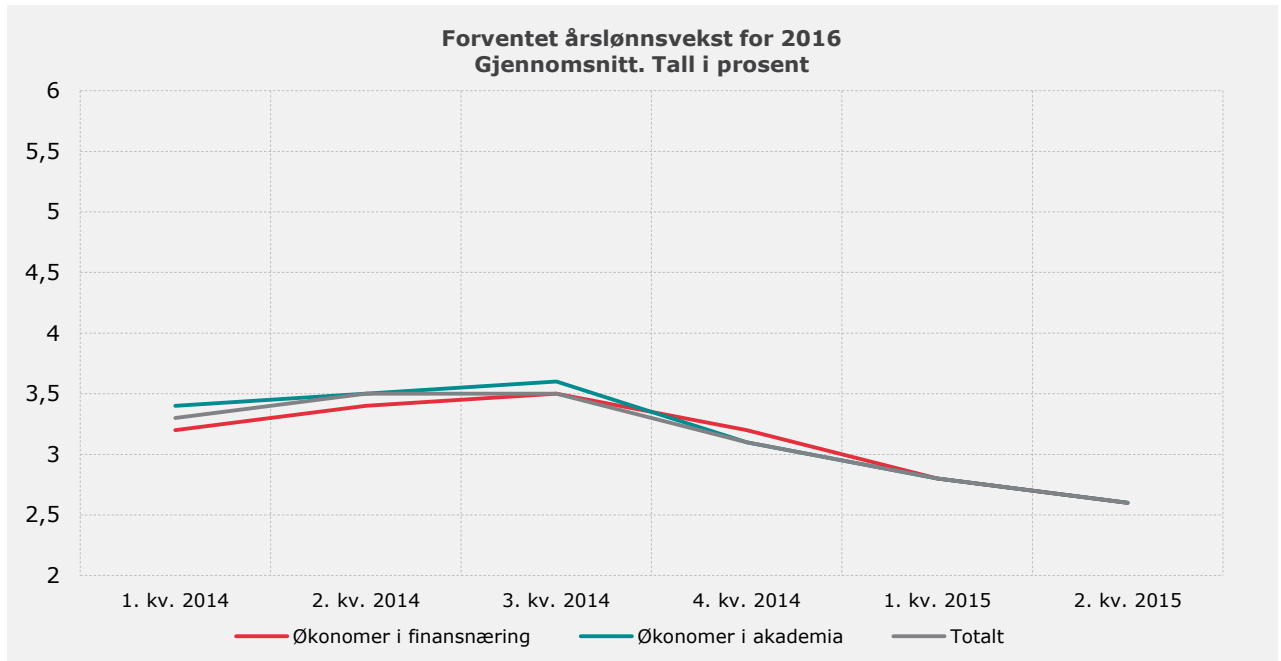

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,7
	Median	3,0	2,8
	Laveste verdi	2,0	1,0
	Høyeste verdi	3,5	3,1
	Utvalg	27	27
Økonomer i akademia	Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,6
	Median	3,0	2,8
	Laveste verdi	1,0	1,0
	Høyeste verdi	3,7	3,5
	Utvalg	29	24
Totalt økonomer	Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,7
	Median	3,0	2,8
	Laveste verdi	1,0	1,0
	Høyeste verdi	3,7	3,5
	Utvalg	56	51

I andre kvartal 2015 er økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2015 på 2,7 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen tror den gjennomsnittlige årslønnsveksten for 2015 blir på 2,7 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler tror den gjennomsnittlige årslønnsveksten for 2015 blir på 2,6 prosent, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 5: ØKONOMIEKSPERTENE

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir neste år, dvs. i 2016?

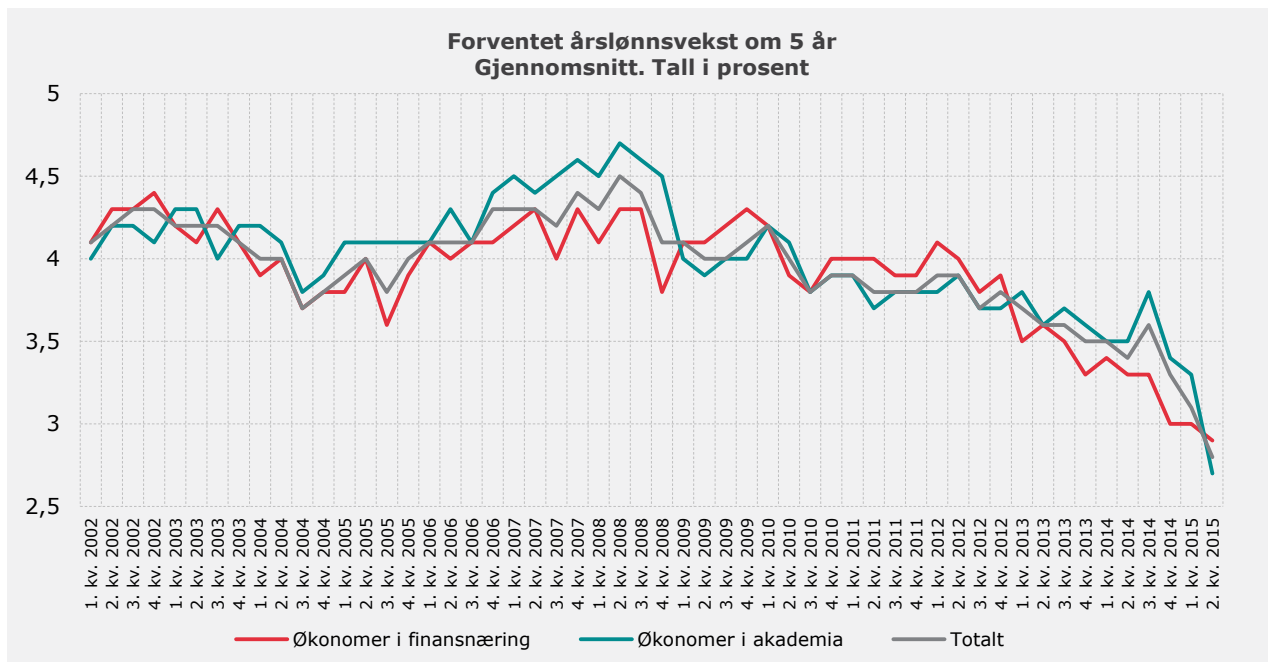

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,6
	Median	2,8	2,5
	Laveste verdi	1,5	1,8
	Høyeste verdi	4,0	3,4
	Utvalg	27	26
Økonomer i akademia	Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,6
	Median	3,0	2,7
	Laveste verdi	1,0	1,7
	Høyeste verdi	4,5	3,5
	Utvalg	29	24
Totalt økonomer	Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,6
	Median	2,9	2,5
	Laveste verdi	1,0	1,7
	Høyeste verdi	4,5	3,5
	Utvalg	56	50

I andre kvartal 2015 er økonomenes forventninger til den gjennomsnittlige årslønnsveksten for 2016 samlet sett på 2,6 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen og økonomer tilknyttet universitet/høgskoler har de samme forventningene til hva den gjennomsnittlige årslønnsveksten blir i 2016.

Spørsmål 6: ØKONOMIEKSPERTENE

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

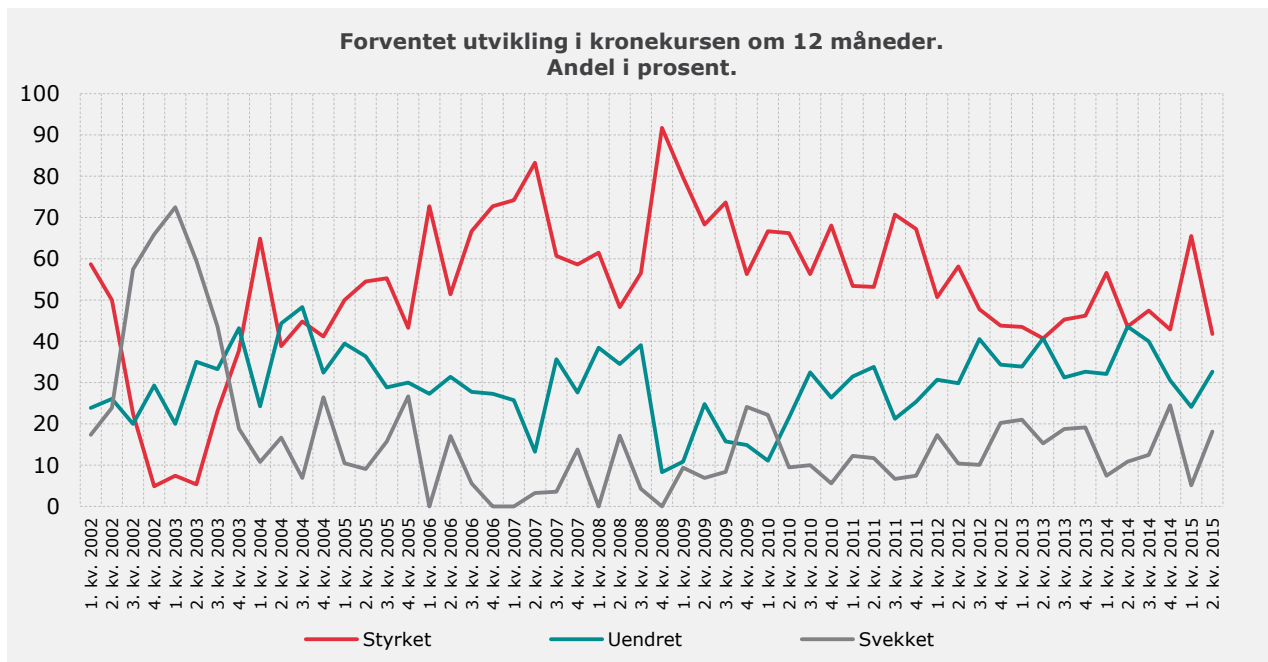

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Gjennomsnittlig verdi	3,0	2,9
	Median	3,0	3,0
	Laveste verdi	1,5	1,5
	Høyeste verdi	4,5	4,0
	Utvalg	27	26
Økonomer i akademia	Gjennomsnittlig verdi	3,3	2,7
	Median	3,3	3,0
	Laveste verdi	2,0	0,5
	Høyeste verdi	8,0	4,0
	Utvalg	24	24
Totalt økonomer	Gjennomsnittlig verdi	3,1	2,8
	Median	3,0	3,0
	Laveste verdi	1,5	0,5
	Høyeste verdi	8,0	4,0
	Utvalg	51	50

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) er i andre kvartal 2015 på 2,8 prosent, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen forventer en årslønnsvekst om 5 år på 2,9 prosent, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler sine forventninger til årslønnsveksten om 5 år er i andre kvartal 2015 på 2,7 prosent, en nedgang fra forrige kvartal på 0,6 prosentpoeng.

Spørsmål 7: ØKONOMIEKSPERTENE

Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, uendret eller svekket?

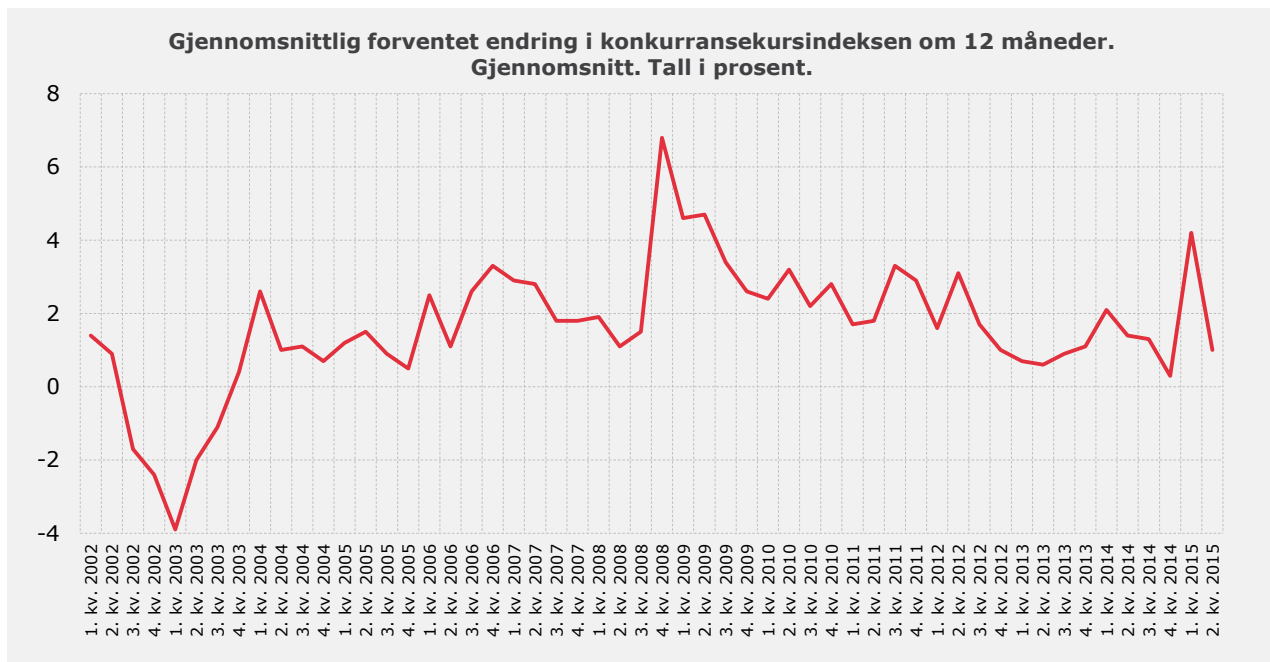

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Styrket	74,1	51,9
	Uendret	18,5	25,9
	Svekket	7,4	22,2
	Utvalg	27	27
Økonomer i akademia	Styrket	58,1	32,1
	Uendret	29,0	39,3
	Svekket	3,2	14,3
	Utvalg	31	28
Totalt økonomer	Styrket	65,5	41,8
	Uendret	24,1	32,7
	Svekket	5,2	18,2
	Utvalg	58	55

Andelen økonomer som forventer at den effektive kronekursen vil være styrket om 12 måneder er på 41,8 prosent, ned fra 65,5 prosent i forrige kvartal. Andelen økonomer som forventer en svekket kronekurs om 12 måneder er på 18,2 prosent, opp fra 5,2 prosent i forrige kvartal. Andelen økonomer som forventer at den effektive kronekursen om 12 måneder vil være uendret er på 32,7 prosent, opp fra 24,1 prosent i forrige kvartal.

Spørsmål 8: ØKONOMIEKSPERTENE

Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg? (hvis svart styrket/svekket på spørsmål 10)

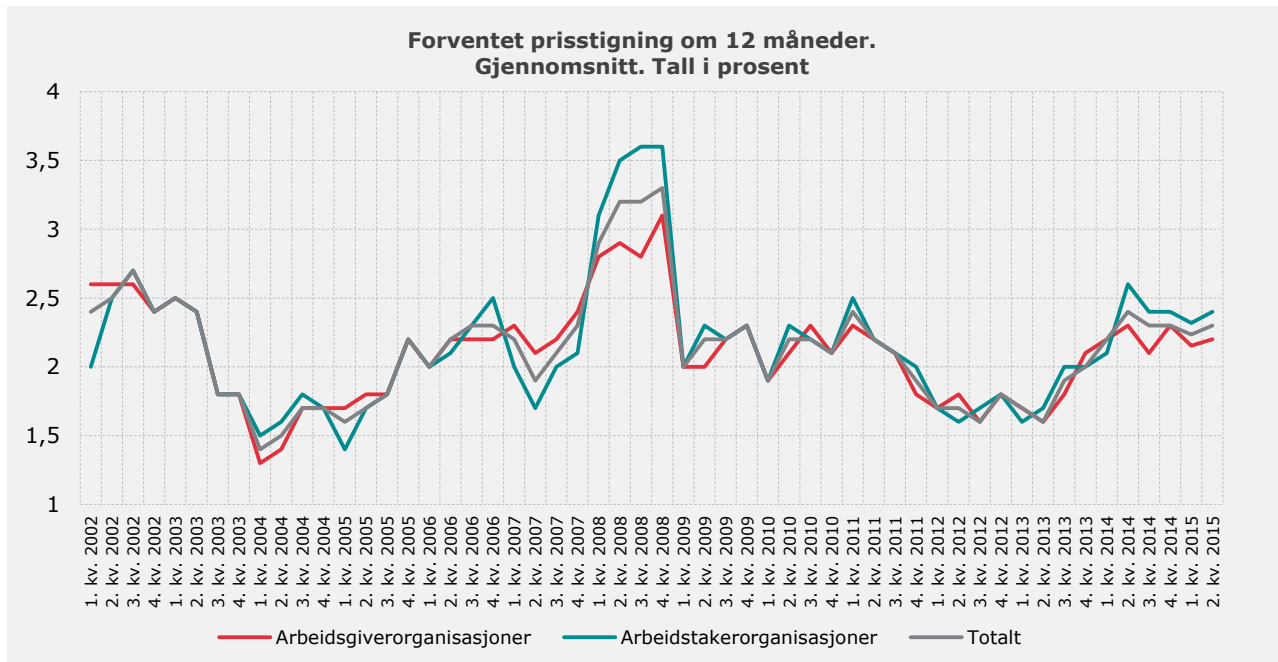
		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Økonomer i finansnæring	Gjennomsnittlig verdi	4,0	0,9
	Median	4,0	2,0
	Laveste verdi	1,0	-5,0
	Høyeste verdi	7,0	5,5
	Utvalg	19	15
Økonomer i akademia	Gjennomsnittlig verdi	4,6	1,4
	Median	5,0	4,0
	Laveste verdi	3,0	-4,0
	Høyeste verdi	5,0	5,0
	Utvalg	9	7
Totalt økonomer	Gjennomsnittlig verdi	4,2	1,0
	Median	4,6	2,0
	Laveste verdi	1,0	-5,0
	Høyeste verdi	7,0	5,5
	Utvalg	28	22

I andre kvartal 2015 forventer det samlede utvalget av økonomer at kronekursen vil være styrket med 1,0 prosent om 12 måneder, ned fra 4,2 prosent i forrige kvartal. Økonomer i finansnæringen tror den effektive kronekursen vil være styrket med 0,9 prosent om 12 måneder, en nedgang på 3,1 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler tror den effektive kronekursen vil være styrket med 1,4 prosent om 12 måneder, en nedgang på 3,2 prosentpoeng fra forrige kvartal..

RESULTATER – PARTENE I ARBEIDSLIVET

Spørsmål 9: PARTENE I ARBEIDSLIVET

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

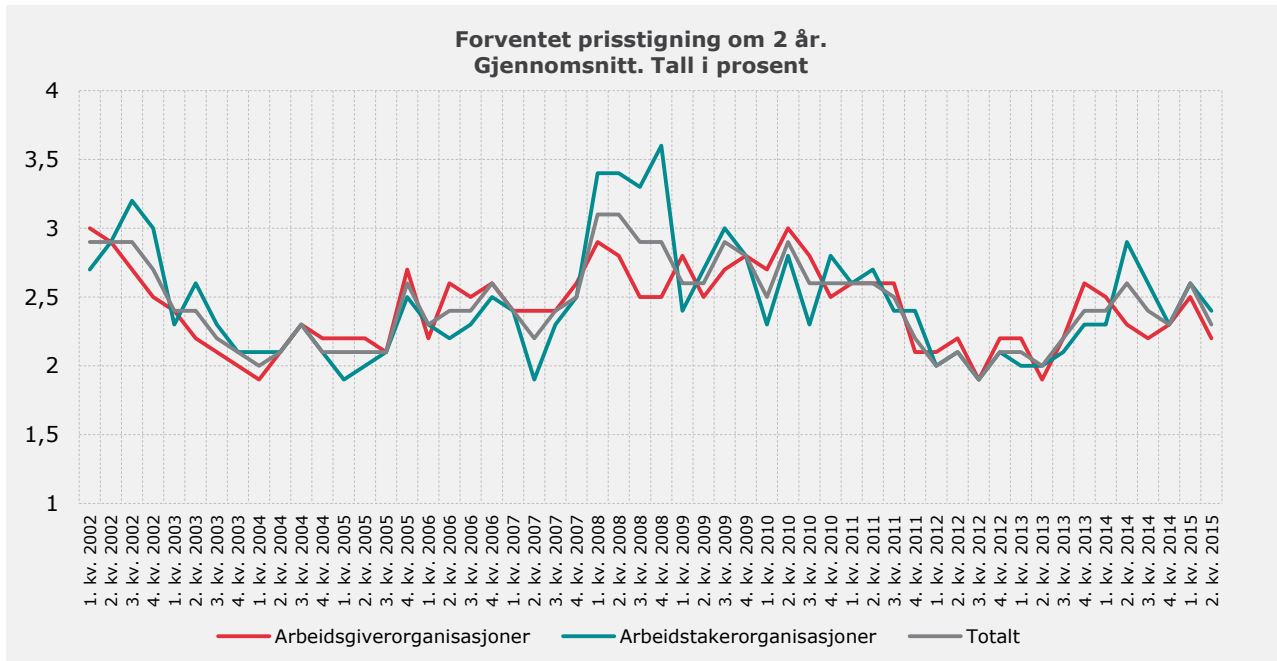

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,2
	Median	2,1	2,2
	Laveste verdi	1,4	1,5
	Høyeste verdi	3,5	3,0
	Utvalg	24	20
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,4
	Median	2,4	2,4
	Laveste verdi	1,0	1,9
	Høyeste verdi	3,5	2,8
	Utvalg	24	15
Totalt for partene i arbeidslivet	Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,3
	Median	2,2	2,3
	Laveste verdi	1,0	1,5
	Høyeste verdi	3,5	3,0
	Utvalg	48	35

I andre kvartal 2015 er arbeidslivsorganisasjonenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder på 2,3 prosent, opp 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventningene hos arbeidsgiverorganisasjonene er på 2,2 prosent, uendret fra forrige kvartal. Forventningene hos arbeidstakerorganisasjonene er på 2,4 prosent, opp 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 10: PARTENE I ARBEIDSLIVET

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

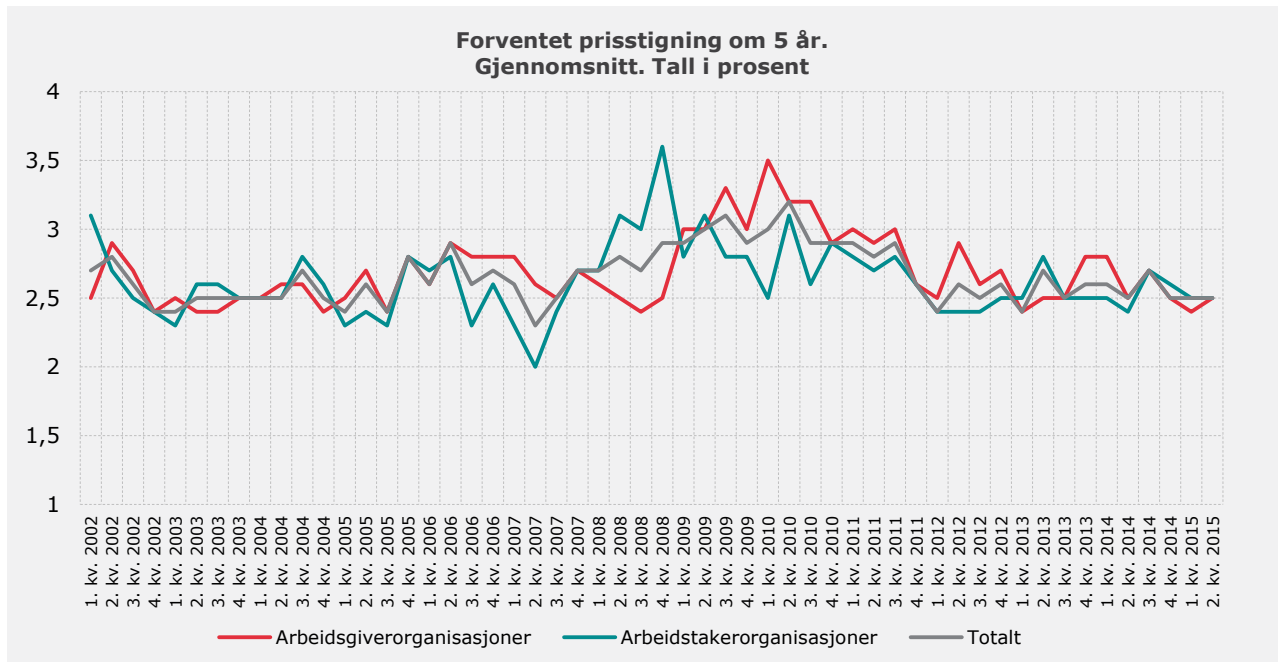

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,2
	Median	2,4	2,1
	Laveste verdi	1,5	1,5
	Høyeste verdi	5,0	3,1
	Utvalg	23	22
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,4
	Median	2,5	2,4
	Laveste verdi	1,8	1,9
	Høyeste verdi	3,5	2,8
	Utvalg	24	15
Totalt for partene i arbeidslivet	Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,3
	Median	2,5	2,3
	Laveste verdi	1,5	1,5
	Høyeste verdi	5,0	3,1
	Utvalg	47	37

Forventet prisvekst om 2 år blant partene i arbeidslivet er i andre kvartal 2015 på 2,3 prosent, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene forventer en prisvekst om 2 år på 2,2 prosent, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens arbeidstakerorganisasjonene forventer en prisvekst om 2 år på 2,4 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 11: PARTENE I ARBEIDSLIVET

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

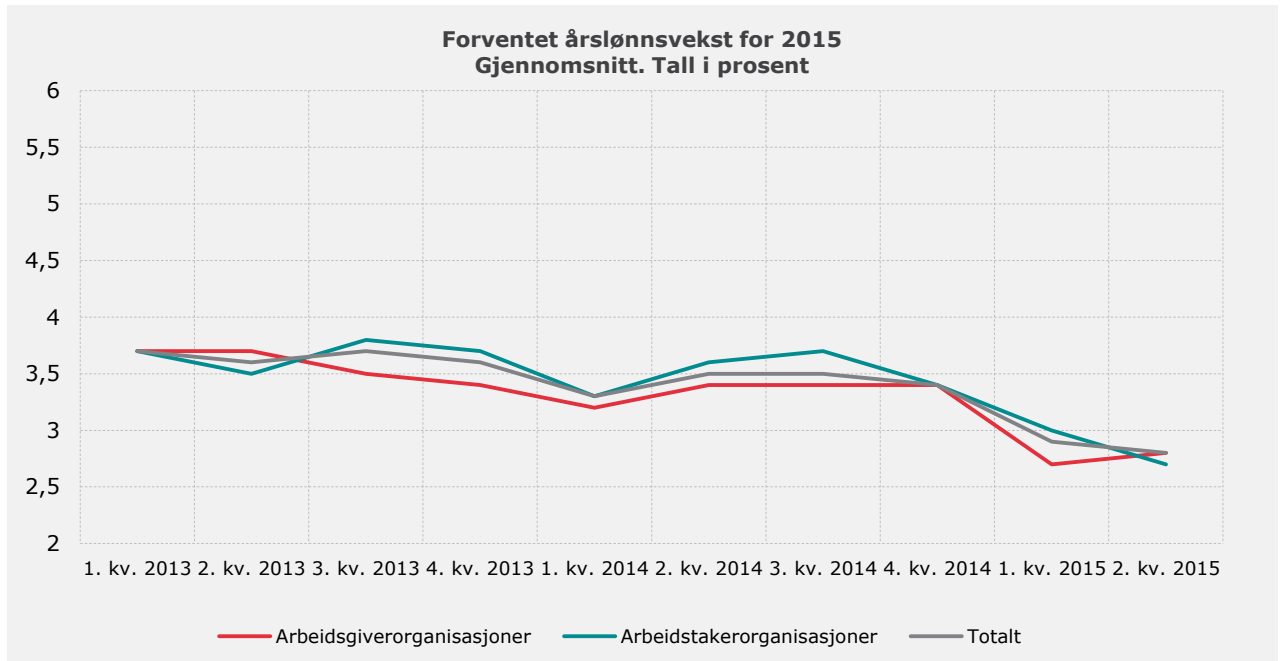

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,5
	Median	2,5	2,4
	Laveste verdi	1,5	2,0
	Høyeste verdi	4,0	3,5
	Utvalg	18	21
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,5
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	1,5	2,0
	Høyeste verdi	3,5	3,5
	Utvalg	20	15
Totalt for partene i arbeidslivet	Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,5
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	1,5	2,0
	Høyeste verdi	4,0	3,5
	Utvalg	38	36

I andre kvartal 2015 forventer partene i arbeidslivet en prisstigning om 5 år på 2,5 prosent, uendret fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene har de samme forventningene (på 2,5 prosent) til prisstigningen om 5 år.

Spørsmål 12: PARTENE I ARBEIDSLIVET

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i inneværende år, dvs. i 2015?

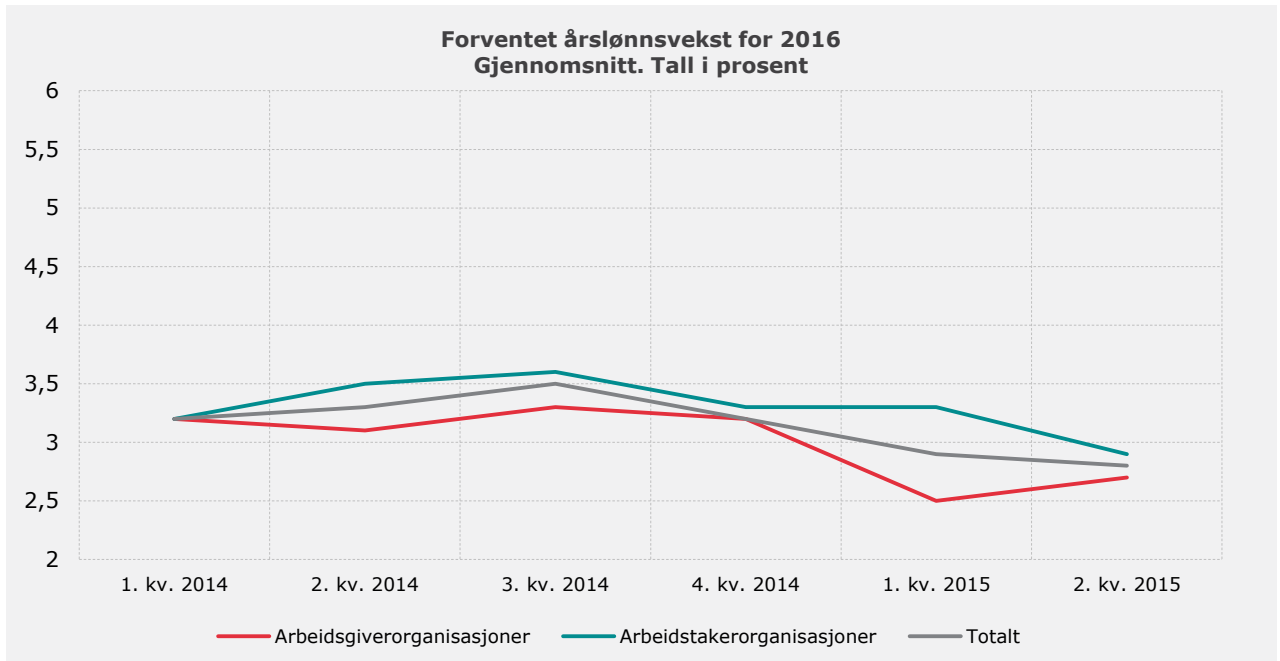

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,8
	Median	2,8	2,7
	Laveste verdi	2,0	2,0
	Høyeste verdi	3,2	3,9
	Utvalg	27	22
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	3,0	2,7
	Median	3,1	2,8
	Laveste verdi	2,0	2,1
	Høyeste verdi	3,8	3,0
	Utvalg	26	16
Totalt for partene i arbeidslivet	Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,8
	Median	3,0	2,8
	Laveste verdi	2,0	2,0
	Høyeste verdi	3,8	3,9
	Utvalg	53	38

Forventet gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2015 blant partene i arbeidslivet er på 2,8 prosent, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene forventer en gjennomsnittlig årslønnsvekst i 2015 på 2,8 prosent, opp 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens arbeidstakerorganisasjonene forventer en gjennomsnittlig årslønnsvekst i 2015 på 2,7 prosent, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 13: PARTENE I ARBEIDSLIVET

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir neste år, dvs. i 2016?

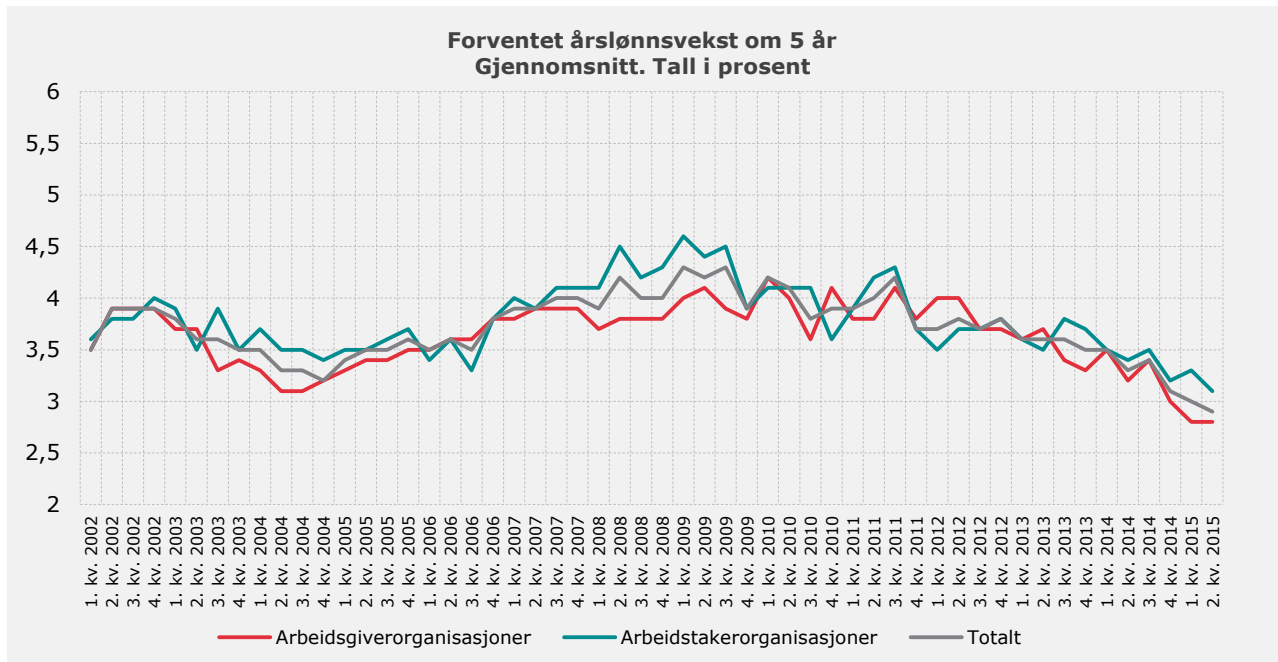

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,7
	Median	2,7	2,6
	Laveste verdi	1,0	1,5
	Høyeste verdi	3,3	3,8
	Utvalg	27	21
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	3,3	2,9
	Median	3,4	3,0
	Laveste verdi	2,0	2,5
	Høyeste verdi	4,3	3,5
	Utvalg	26	16
Totalt for partene i arbeidslivet	Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,8
	Median	3,0	2,7
	Laveste verdi	1,0	1,5
	Høyeste verdi	4,3	3,8
	Utvalg	53	37

Forventet gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2016 blant partene i arbeidslivet er på 2,8 prosent i andre kvartal 2015, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonenes forventning er i andre kvartal 2015 på 2,7 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidstakerorganisasjonenes forventning er på 2,9 prosent, ned 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 14: PARTENE I ARBEIDSLIVET

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

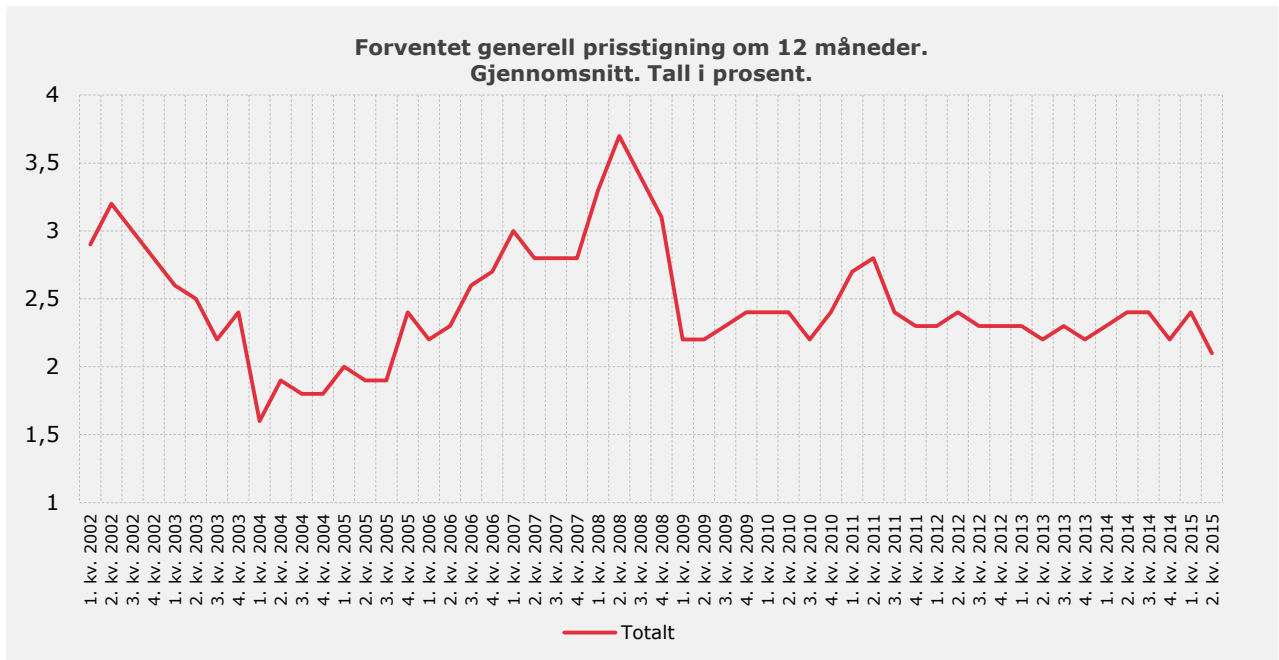
		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,8
	Median	2,6	3,0
	Laveste verdi	1,5	1,5
	Høyeste verdi	6,0	3,5
	Utvalg	26	21
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	3,3	3,1
	Median	3,0	3,1
	Laveste verdi	2,0	2,0
	Høyeste verdi	4,3	3,9
	Utvalg	25	16
Totalt for partene i arbeidslivet	Gjennomsnittlig verdi	3,0	2,9
	Median	3,0	3,0
	Laveste verdi	1,5	1,5
	Høyeste verdi	6,0	3,9
	Utvalg	51	37

Arbeidslivsorganisasjonenes forventninger til den gjennomsnittlige årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) er i andre kvartal 2015 på 2,9 prosent, ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene forventer en gjennomsnittlig årslønnsvekst om 5 år på 2,8 prosent, uendret fra forrige kvartal, mens arbeidstakerorganisasjonene forventer 3,1 prosent årslønnsvekst om 5 år, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

RESULTATER – NÆRINGSLEDERNE

Spørsmål 15: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

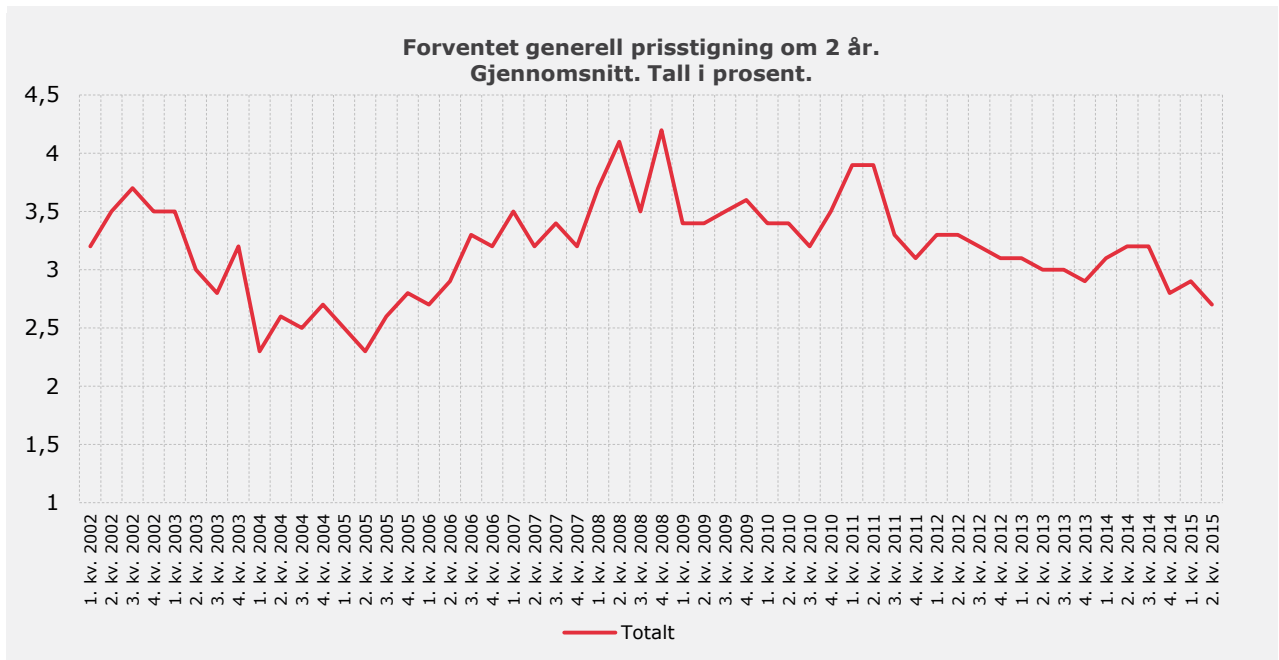

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,1
	Median	2,2	2,0
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,0	5,0
	Utvalg	194	216
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,1
	Median	2,0	2,0
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,0	5,0
	Utvalg	274	261
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,1
	Median	2,1	2,0
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,0	5,0
	Utvalg	468	476

I andre kvartal 2015 forventer næringslivslederne en prisstigning på varer og tjenester om 12 måneder på 2,1 prosent, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Næringslivsledere fra bedrifter med 50 eller flere ansatte og næringslivsledere fra bedrifter med færre enn 50 ansatte har i andre kvartal 2015 like forventninger til prisstigningen på varer og tjenester om 12 måneder.

Spørsmål 16: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i konsumprisindeksen (KPI)?

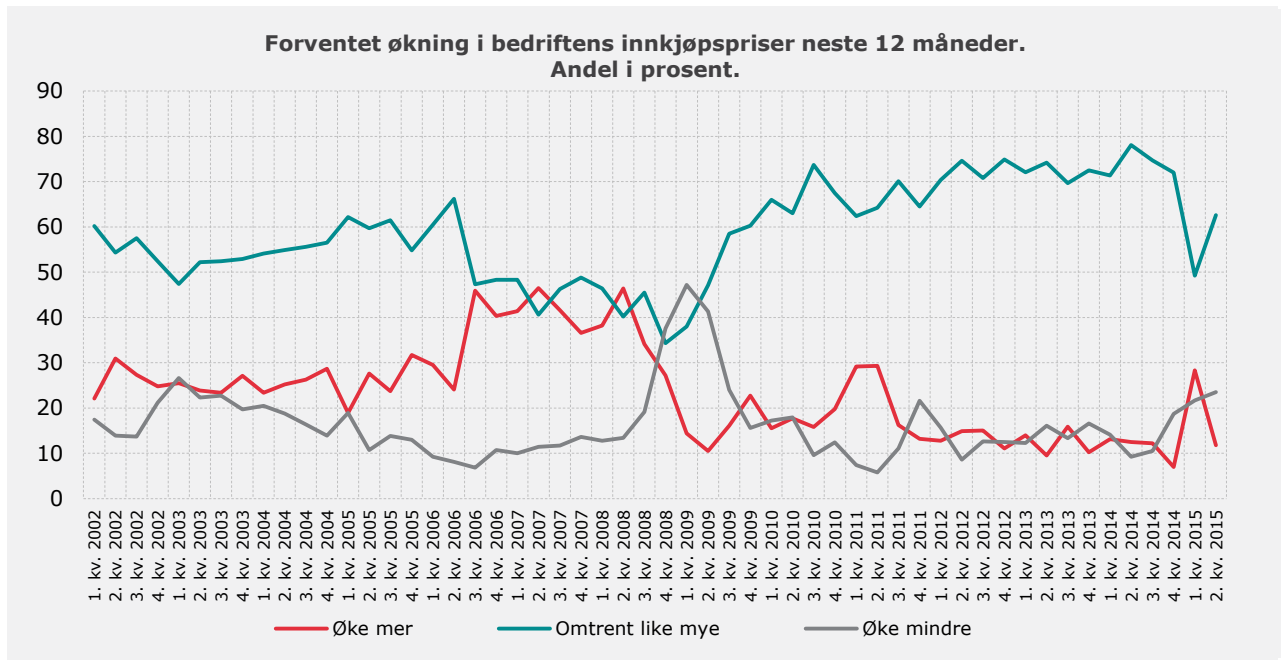

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Gjennomsnittlig verdi	3,0	2,8
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	1,0	0,0
	Høyeste verdi	10,0	6,5
	Utvalg	183	198
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,7
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	0,5	1,0
	Høyeste verdi	10,0	8,0
	Utvalg	269	258
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,7
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	0,5	0,0
	Høyeste verdi	10,0	8,0
	Utvalg	452	456

I andre kvartal 2015 forventer næringslivslederne en prisstigning på varer og tjenester om 2 år på 2,7 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Bedrifter med færre enn 50 ansatte forventer en prisstigning om 2 år på 2,8 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens bedriftene med 50 ansatte eller flere forventer en prisstigning på varer og tjenester om 2 år på 2,7 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 17: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, omtrent like mye eller øke mindre de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

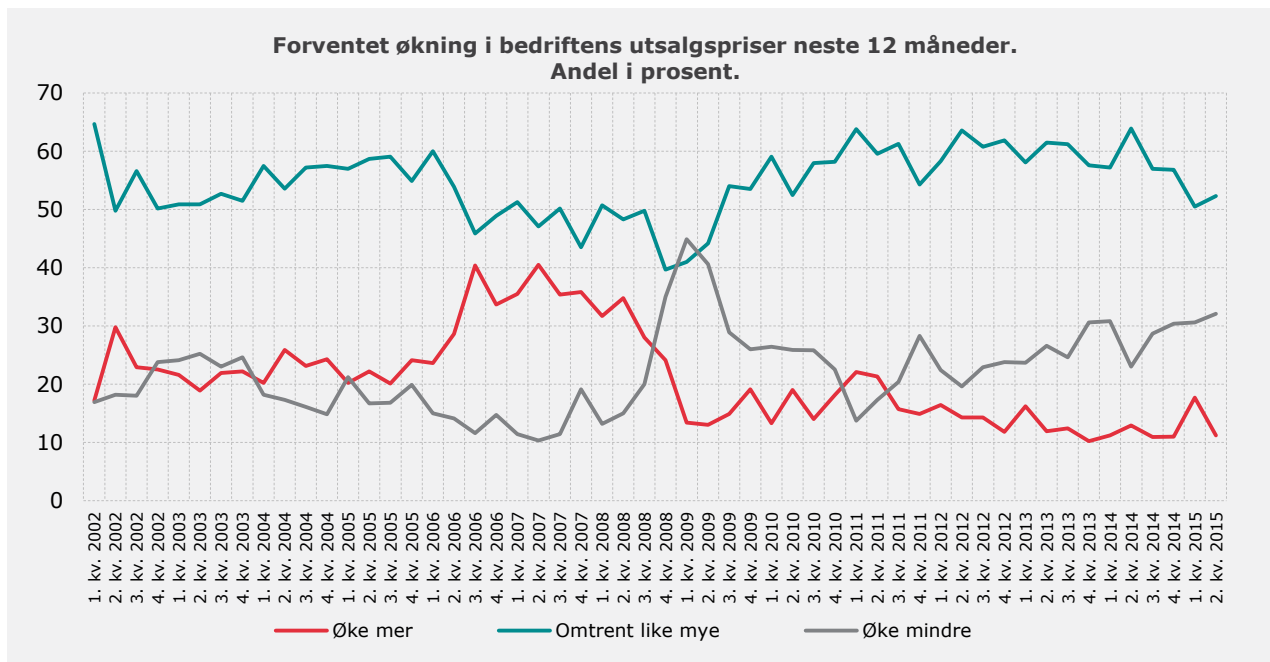

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Øke mer	26,6	13,6
	Omtrent like mye	50,8	62,7
	Øke mindre	21,6	21,1
	Utvalg	220	249
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Øke mer	29,5	10,3
	Omtrent like mye	48,2	62,5
	Øke mindre	21,8	25,6
	Utvalg	312	301
Totalt	Øke mer	28,3	11,8
	Omtrent like mye	49,3	62,6
	Øke mindre	21,7	23,5
	Utvalg	532	550

Andelen næringslivsledere som forventer at innkjøpsprisen vil øke mer de neste 12 månedene er i andre kvartal 2015 på 11,8 prosent, ned fra 28,3 prosent i forrige kvartal. Andelen som forventer at innkjøpsprisen vil øke mindre er på 23,5 prosent, opp 1,8 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at innkjøpsprisen vil øke omtrent like mye er på 62,6 prosent, opp 13,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 18: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, omtrent like mye eller øke mindre de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

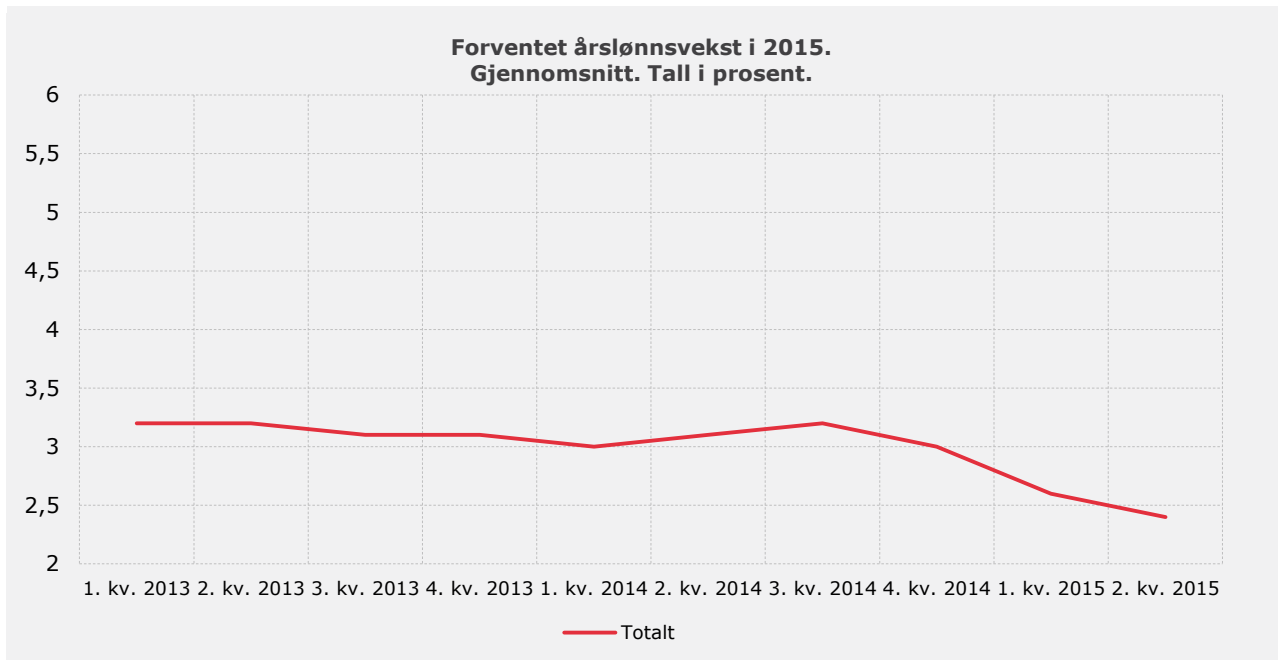

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Øke mer	15,0	12,7
	Omtrent like mye	52,8	51,5
	Øke mindre	31,6	31,8
	Utvalg	220	249
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Øke mer	19,5	10,1
	Omtrent like mye	48,9	53,0
	Øke mindre	29,9	32,3
	Utvalg	312	301
Totalt	Øke mer	17,7	11,2
	Omtrent like mye	50,5	52,3
	Øke mindre	30,6	32,1
	Utvalg	532	550

Andelen næringslivsledere som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 månedene i andre kvartal 2015 er på 11,2 prosent, ned fra 17,7 prosent i forrige kvartal. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mindre er på 32,1 prosent, opp 0,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye er på 52,3 prosent, opp 1,8 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 19: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i inneværende år, dvs. i 2015?

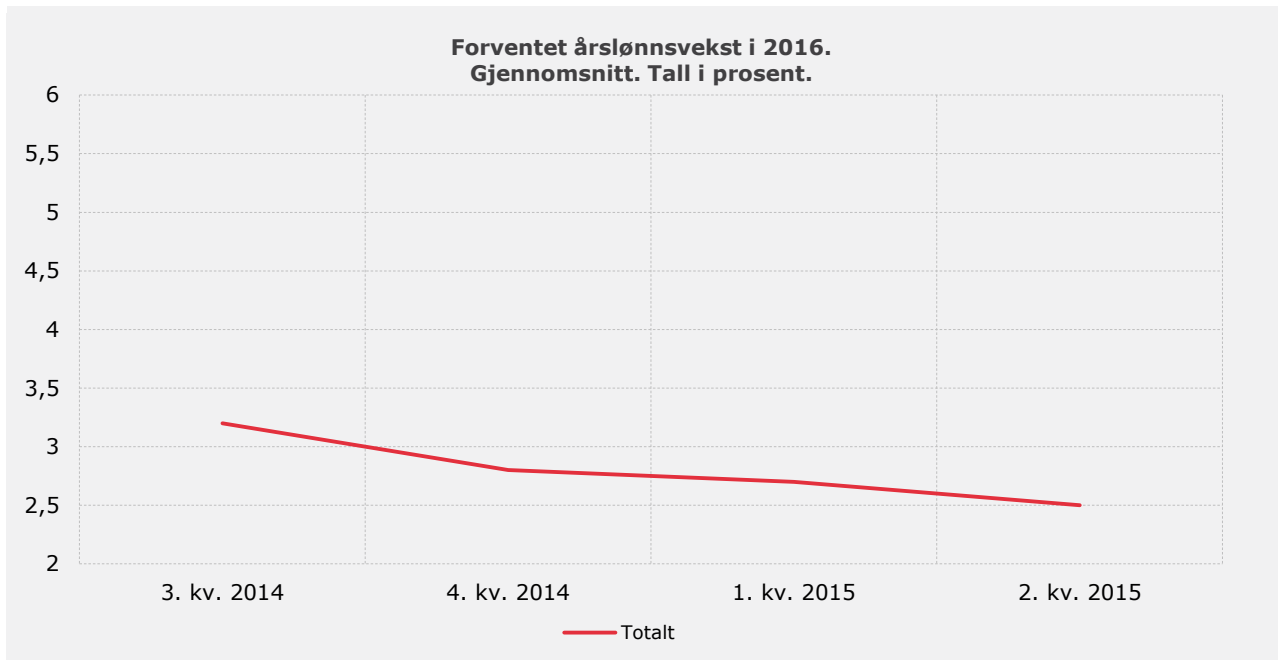

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,4
	Median	3,0	2,5
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,5	10,0
	Utvalg	208	241
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,5
	Median	3,0	2,5
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,0	10,0
	Utvalg	289	286
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,4
	Median	3,0	2,5
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,5	10,0
	Utvalg	497	527

I andre kvartal 2015 forventer næringslivslederne en årslønnsvekst for 2015 i egen bedrift på 2,4 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Bedrifter med færre enn 50 ansatte forventer en årslønnsvekst i 2015 på 2,4 prosent, ned 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Bedrifter med 50 ansatte eller flere forventer en årslønnsvekst på 2,5 prosent i 2015, en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 20: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli neste år, dvs. i 2016?

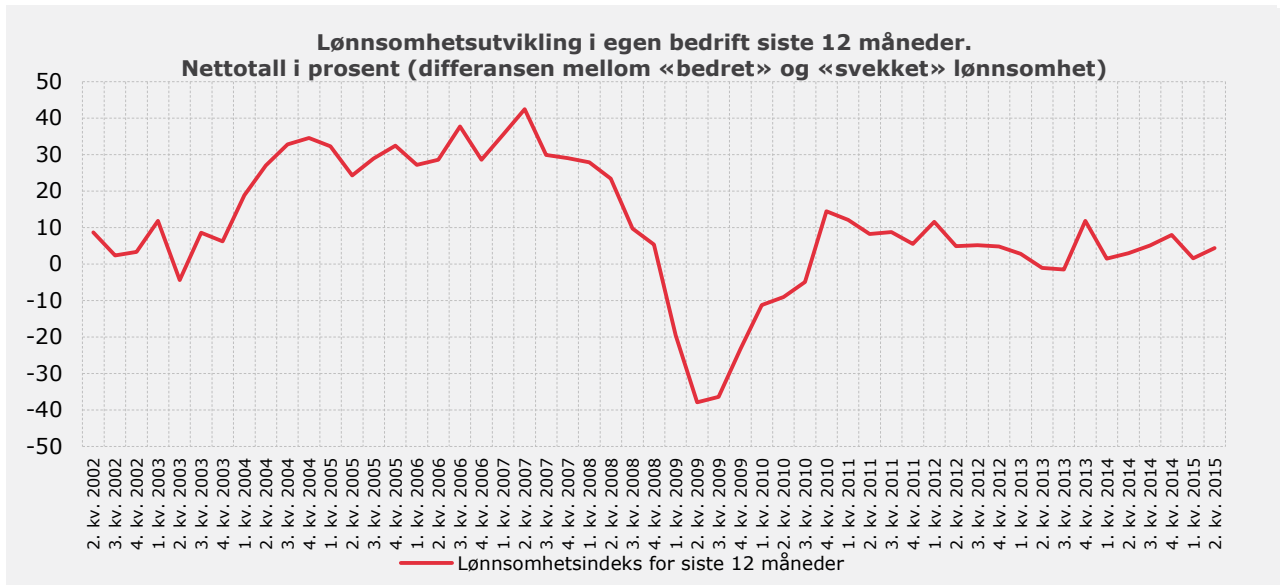

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,4
	Median	3,0	2,5
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,0	6,0
	Utvalg	197	231
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,5
	Median	2,5	2,5
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	7,0	6,0
	Utvalg	280	281
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,5
	Median	2,6	2,5
	Laveste verdi	0,0	0,0
	Høyeste verdi	10,0	6,0
	Utvalg	477	512

I andre kvartal 2015 forventer næringslivslederne at årslønnsveksten i egen bedrift for neste år (dvs. i 2016) blir på 2,5 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Bedrifter med færre enn 50 ansatte forventer en årslønnsvekst neste år på 2,4 prosent, en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal. Bedrifter med 50 ansatte eller flere forventer en årslønnsvekst på 2,5 neste år, ned 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 21: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Har lønnsomheten i din bedrift, målt ved driftsmargin (EBITDA), blitt bedre, vært uendret eller blitt svekket de siste 12 månedene?

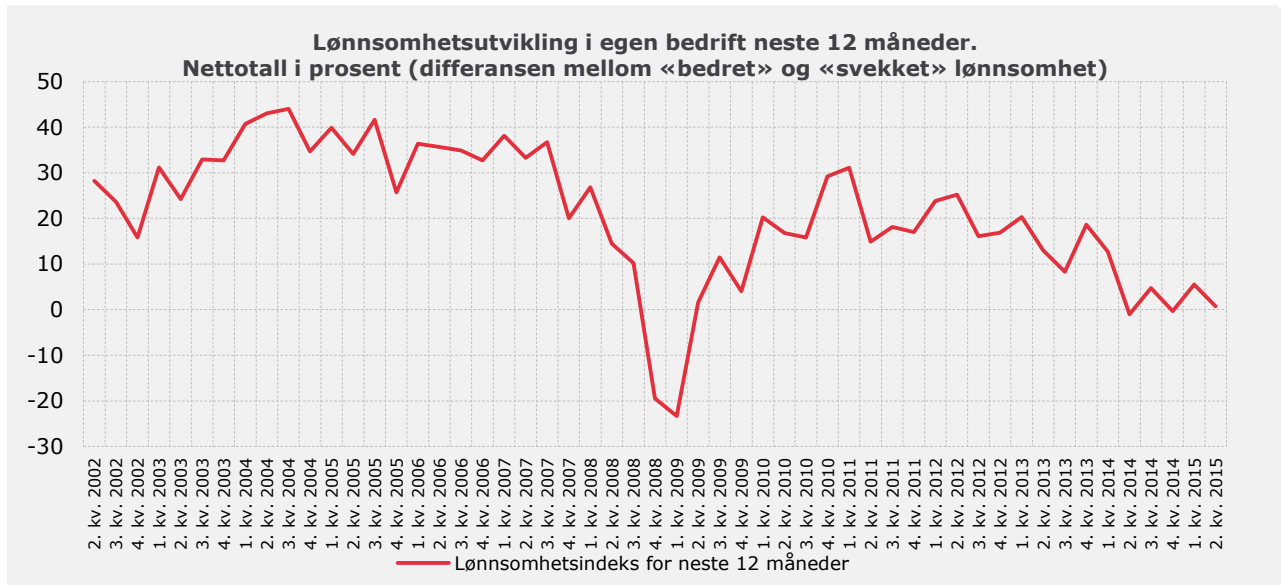

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Bedret lønnsomhet	32,4	29,8
	Uendret lønnsomhet	29,7	29,3
	Svekket lønnsomhet	36,7	37,0
	Nettall (lønnsomhetsindeks)	-4,3	-7,2
	Utvalg	220	249
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Bedret lønnsomhet	39,8	39,3
	Uendret lønnsomhet	24,8	29,5
	Svekket lønnsomhet	34,0	25,4
	Nettall (lønnsomhetsindeks)	5,8	13,9
	Utvalg	312	301
Totalt	Bedret lønnsomhet	36,7	35,0
	Uendret lønnsomhet	26,9	29,4
	Svekket lønnsomhet	35,1	30,6
	Nettall (lønnsomhetsindeks)	1,6	4,4
	Utvalg	532	550

Lønnsomhetsindeksen for de siste 12 månedene er på 4,4 poeng i andre kvartal 2015, opp 2,8 prosentpoeng fra forrige kvartal. Lønnsomhetsindeksen siste 12 måneder for bedrifter med færre enn 50 ansatte er på -7,2 poeng, ned 2,9 prosentpoeng fra forrige kvartal. Indeksen for bedrifter med 50 ansatte eller flere er i andre kvartal 2015 på 13,9, opp 8,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 22: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Tror du lønnsomheten i din bedrift, målt ved driftsmargin (EBITDA), vil bli bedre, holde seg uendret eller vil bli svekket de neste 12 månedene?

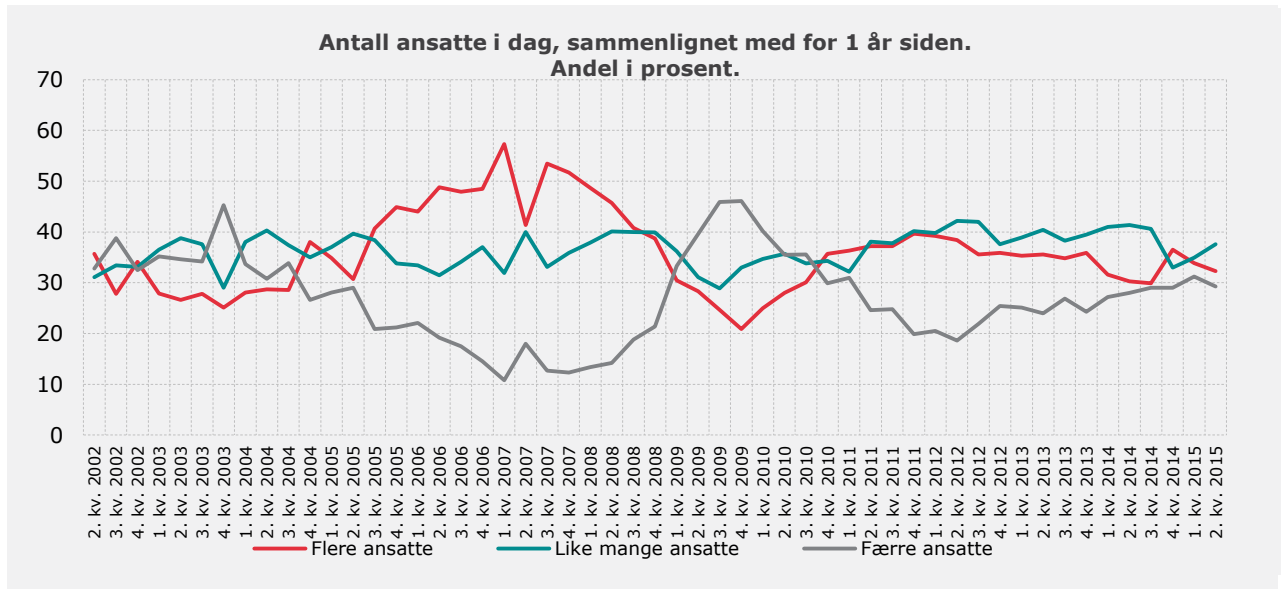

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Bedret lønnsomhet	35,6	27,8
	Vil holde seg uendret	35,8	42,3
	Svekket lønnsomhet	27,9	25,6
	Netttotal (lønnsomhetsindeks)	7,7	2,2
	Utvalg	220	249
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Bedret lønnsomhet	31,2	25,6
	Vil holde seg uendret	40,2	42,6
	Svekket lønnsomhet	27,2	26,2
	Netttotal (lønnsomhetsindeks)	4,0	-0,6
	Utvalg	312	301
Totalt	Bedret lønnsomhet	33,0	26,6
	Vil holde seg uendret	38,4	42,5
	Svekket lønnsomhet	27,5	25,9
	Netttotal (lønnsomhetsindeks)	5,5	0,7
	Utvalg	532	550

Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene er i andre kvartal 2015 på 0,7 poeng, ned 4,8 prosentpoeng fra forrige kvartal. Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene blant bedrifter med færre enn 50 ansatte er på 2,2 poeng, ned 5,5 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene blant bedrifter med 50 ansatte eller flere er på -0,6 poeng, ned 4,6 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 23: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Sammenlignet med 12 måneder tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, like mange ansatte eller færre ansatte?

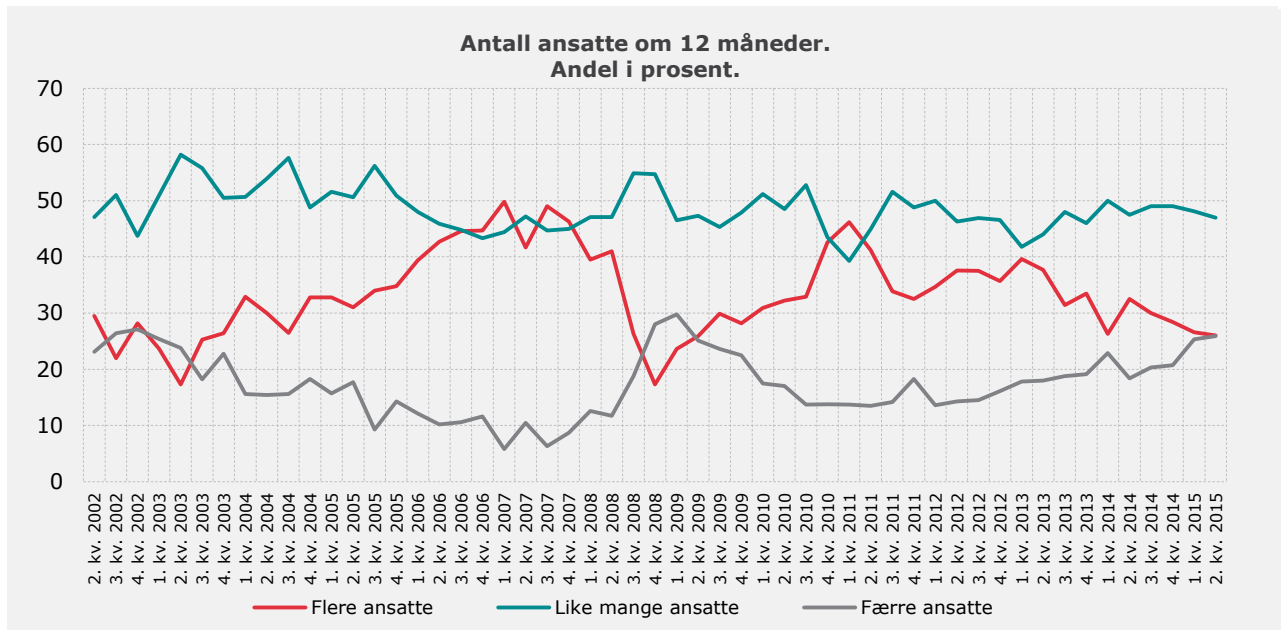

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Flere ansatte	32,1	30,4
	Like mange ansatte	42,6	40,7
	Færre ansatte	25,3	28,4
	Netto (flere ansatte – færre ansatte)	6,8	2,0
	Utvalg	220	249
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Flere ansatte	35,1	33,9
	Like mange ansatte	29,5	35,0
	Færre ansatte	35,4	30,0
	Netto (flere ansatte – færre ansatte)	-0,3	3,9
	Utvalg	312	301
Totalt	Flere ansatte	33,8	32,3
	Like mange ansatte	34,9	37,6
	Færre ansatte	31,2	29,3
	Netto (flere ansatte – færre ansatte)	2,6	3,0
	Utvalg	532	550

Andelen av næringslivslederne som oppgir at de har flere ansatte nå enn hva de hadde for 12 måneder siden er i andre kvartal 2015 på 32,3 prosent, ned 1,5 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som oppgir at de har færre ansatte nå enn hva de hadde for 12 måneder siden er på 29,3 prosent, ned 1,9 prosentpoeng fra forrige kvartal. Netto for andre kvartal 2015 (flere ansatte – færre ansatte) utgjør 3,0 prosent, opp 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 24: NÆRINGSLIVSLEDERNE

Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, like mange eller færre ansatte?

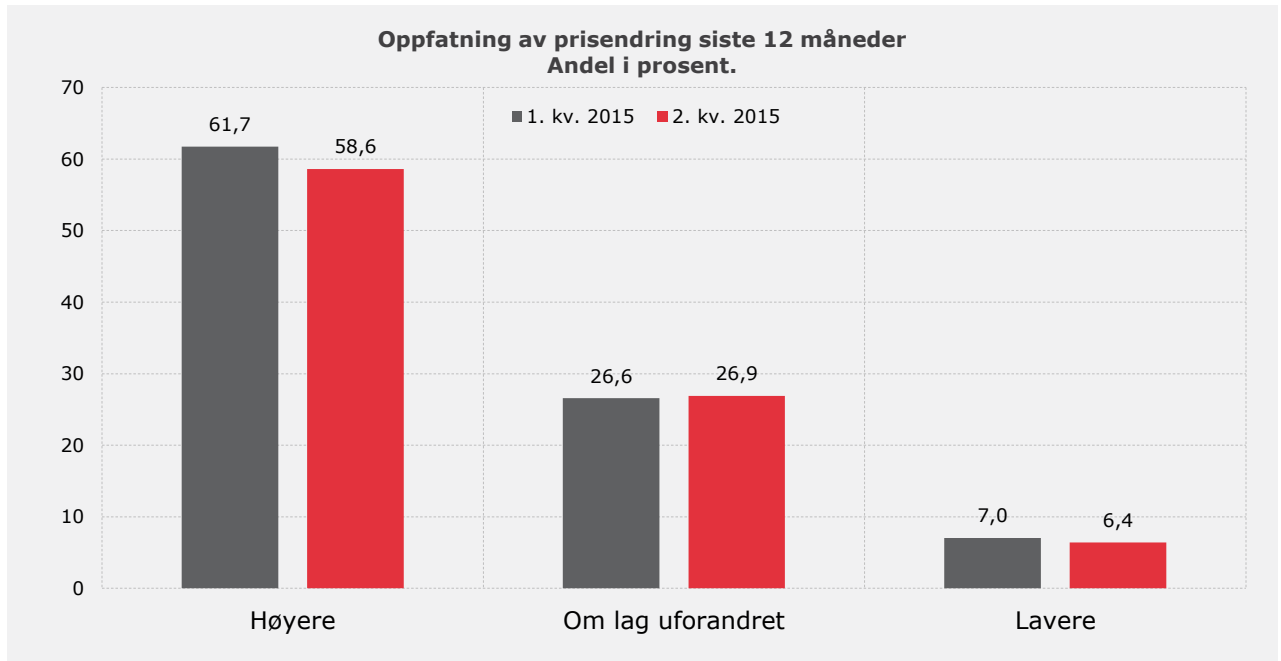
		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Bedrifter med færre enn 50 ansatte	Flere ansatte	28,8	25,4
	Like mange ansatte	53,7	52,0
	Færre ansatte	17,5	21,3
	Netto (flere ansatte – færre ansatte)	11,3	4,1
	Utvalg	220	249
Bedrifter med 50 ansatte eller flere	Flere ansatte	25,0	26,6
	Like mange ansatte	44,2	42,8
	Færre ansatte	30,8	29,7
	Netto (flere ansatte – færre ansatte)	-5,8	-3,1
	Utvalg	312	301
Totalt	Flere ansatte	26,6	26,0
	Like mange ansatte	48,1	47,0
	Færre ansatte	25,3	25,9
	Netto (flere ansatte – færre ansatte)	1,3	0,1
	Utvalg	532	550

En andel på 26,0 prosent av næringslivslederne oppgir i andre kvartal 2015 at de forventer å ha flere ansatte om 12 måneder, en nedgang på 0,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder er på 25,9 prosent, opp 0,6 prosentpoeng fra forrige kvartal. Netto (flere ansatte – færre ansatte) utgjør 0,1 prosent, en nedgang på 1,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

RESULTATER – HUSHOLDNINGENE

Spørsmål 25: HUSHOLDNINGENE

Sammenliknet med for 12 måneder siden, tror du prisene på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er høyere, om lag uforandret eller lavere nå?

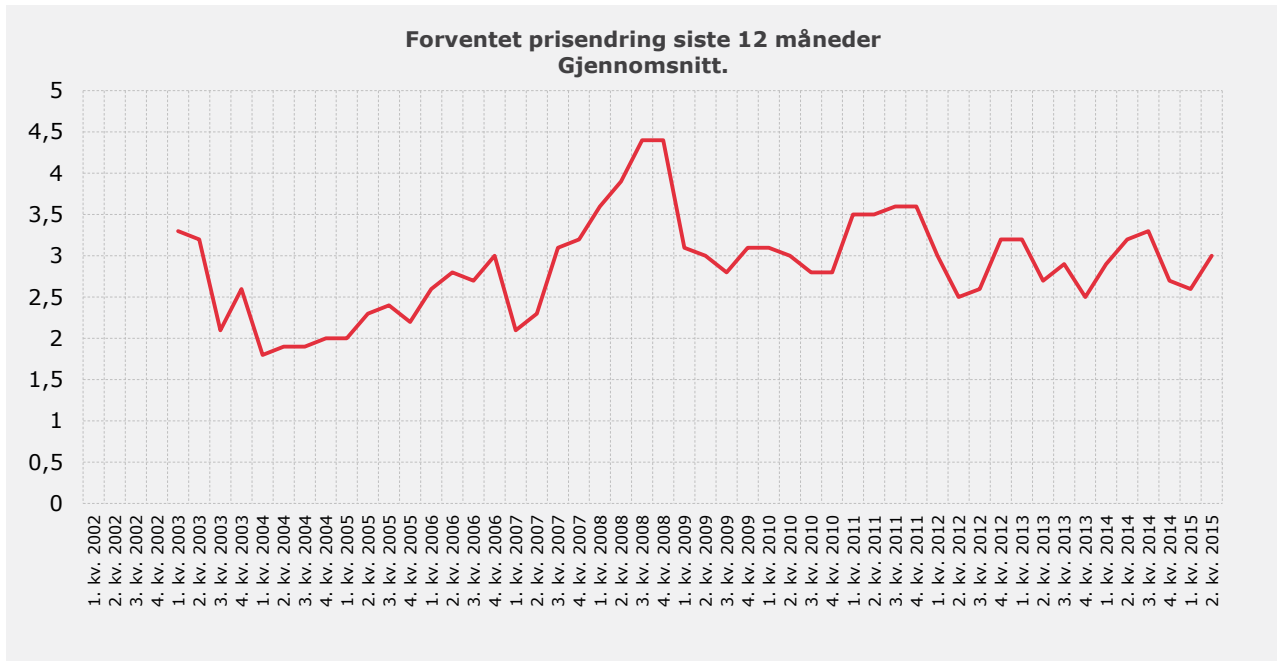

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene	Høyere	61,7	58,6
	Omtrent uforandret	26,6	26,9
	Lavere	7,0	6,4
	Utvalg	1023	1000

I andre kvartal 2015 er det en andel på 58,6 prosent av husholdningene som tror at prisene på varer og tjenester er høyere nå enn for 12 måneder siden, ned fra 61,7 prosent i forrige kvartal. En andel på 26,9 prosent oppfatter prisene som omtrent uendret, opp 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens en andel på 6,4 prosent tror at prisene på varer og tjenester er lavere nå enn for 12 måneder siden, ned 0,6 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 26: HUSHOLDNINGENE

Omtrent hvor mye høyere/lavere, målt i prosent? (Hvis svart høyere/lavere på spørsmål 25)

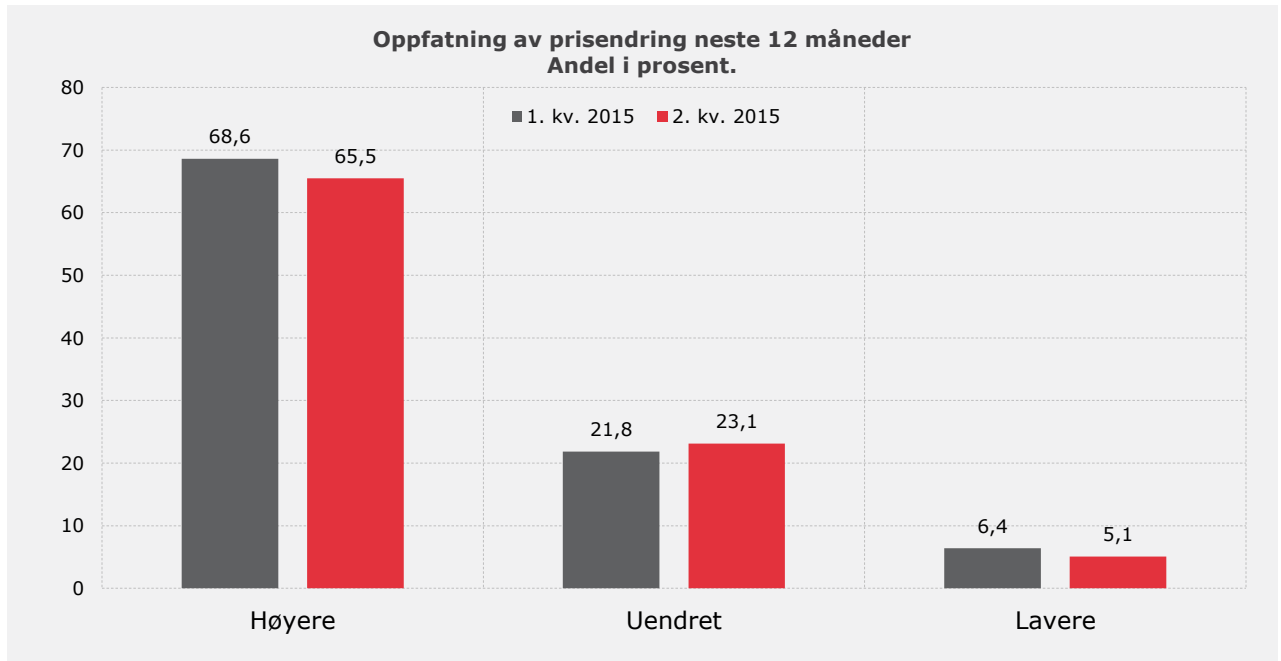

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	3,0
Median	2,0	2,0
Laveste verdi	-10,0	-8,5
Høyeste verdi	10,0	11,0
Utvalg	511	651

Oppfattet prisendring i prosent siste 12 måneder blant husholdningene er i andre kvartal 2015 på 3,0 prosent, opp 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 27: HUSHOLDNINGENE

Tror du at prisene på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, i løpet av de neste 12 månedene vil være høyere, uendret eller lavere enn i dag?

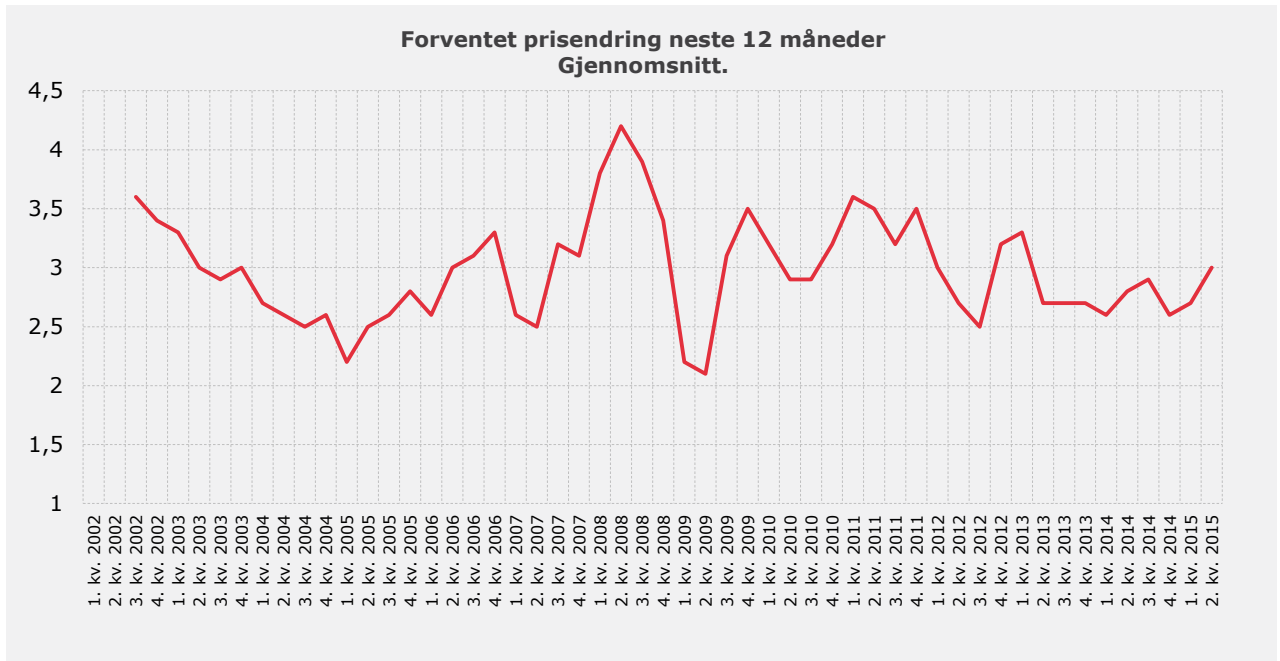

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Høyere	68,6	65,5
Uendret	21,8	23,1
Husholdningene Lavere	6,4	5,1
Utvalg	1023	1000

En andel på 65,5 prosent av husholdningene tror i andre kvartal 2015 at prisene på varer og tjenester vil bli høyere i løpet av de neste 12 månedene, ned fra 68,6 prosent i forrige kvartal. En andel på 23,1 prosent tror at prisene på varer tjenester vil være uendret, opp 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 5,1 prosent tror at prisene vil bli lavere i løpet av de neste 12 månedene, ned 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 28: HUSHOLDNINGENE

Omtrent hvor mye høyere/lavere, målt i prosent? (Hvis svart høyere/lavere på spørsmål 27)

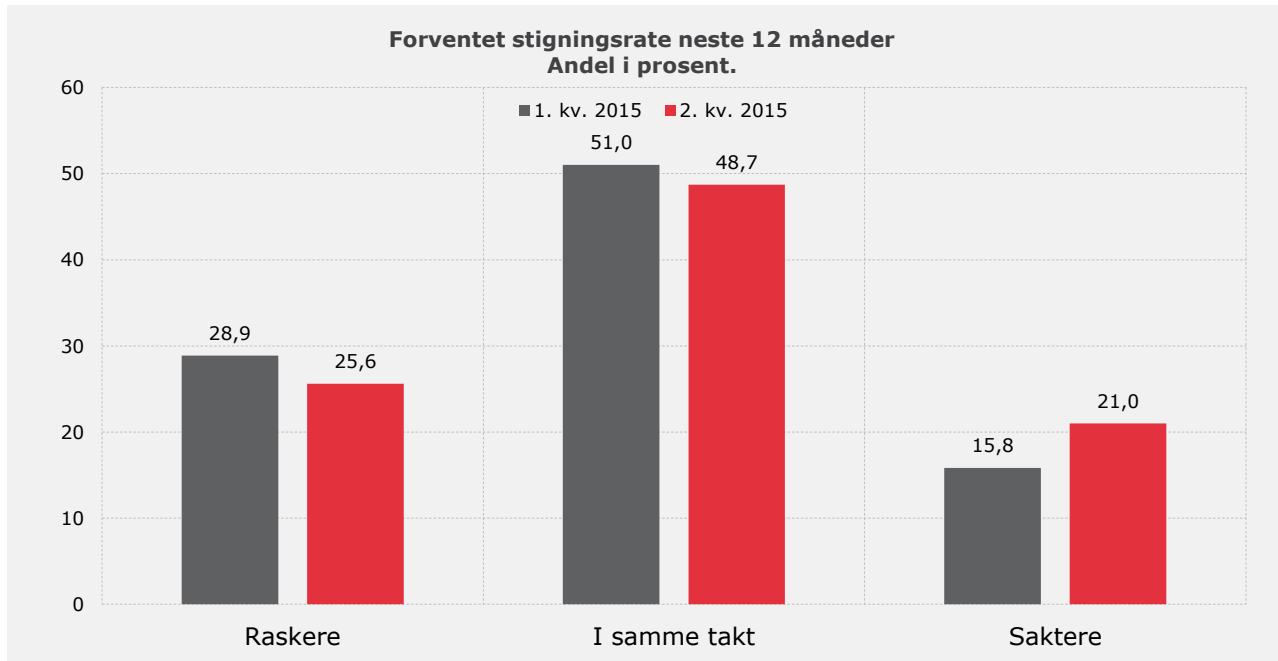

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	3,0
Median	2,0	2,0
Laveste verdi	-10,0	-5,0
Høyeste verdi	11,0	11,0
Utvalg	549	541

Husholdningenes forventning til prisendring på varer og tjenester om 12 måneder er i andre kvartal 2015 på 3,0 prosent, opp 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 29: HUSHOLDNINGENE

Vil prisene stige raskere, i samme takt som i dag eller saktere? (Hvis svart høyere på spørsmål 27)

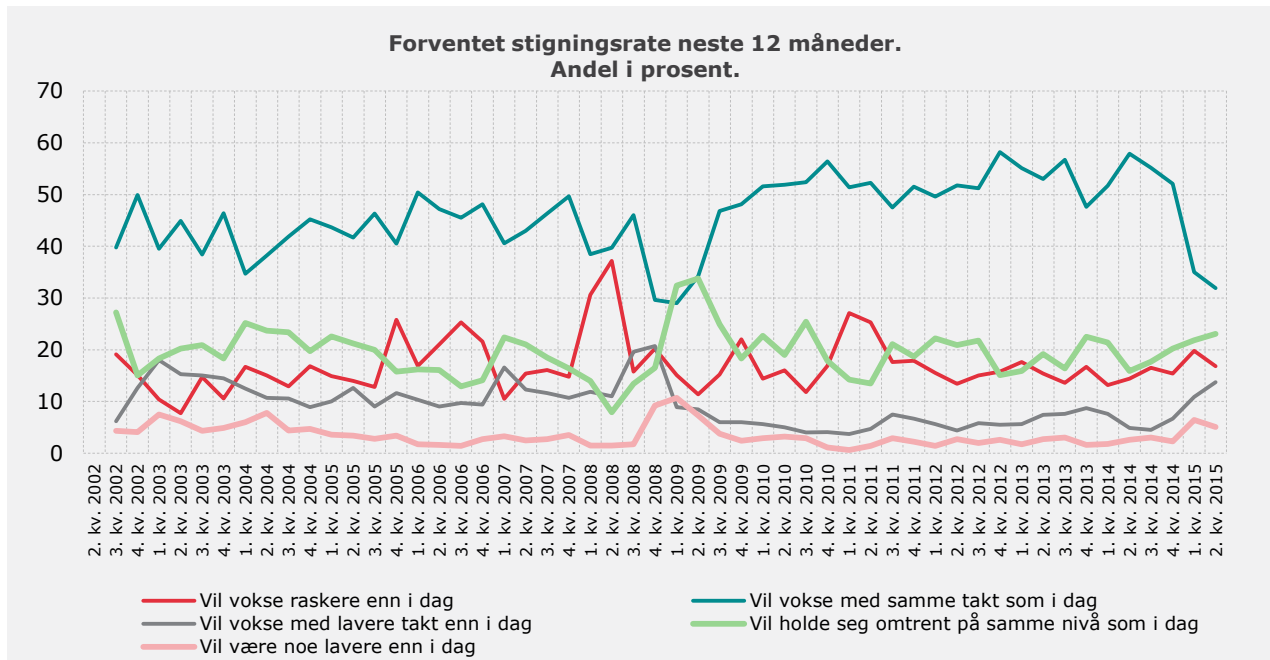

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Raskere	28,9	25,6
I samme takt	51,0	48,7
Husholdningene Saktere	15,8	21,0
Utvalg	702	655

Blant husholdningene som tror at prisene på varer og tjenester i løpet av de neste 12 månedene vil være høyere, er det en andel på 25,6 prosent som forventer at prisene vil stige raskere enn i dag, ned 3,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 48,7 prosent forventer at prisene vil stige i samme takt som i dag, ned 2,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at prisene vil stige saktere enn i dag i løpet av de neste 12 månedene er på 21,0 prosent, opp 5,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 30: HUSHOLDNINGENE

Grafen under illustrerer husholdningenes forventninger til prisendring i løpet av de neste 12 måneder. Grafikken er konstruert fra en kombinasjon av svarene på spørsmål 27 og spørsmål 29.

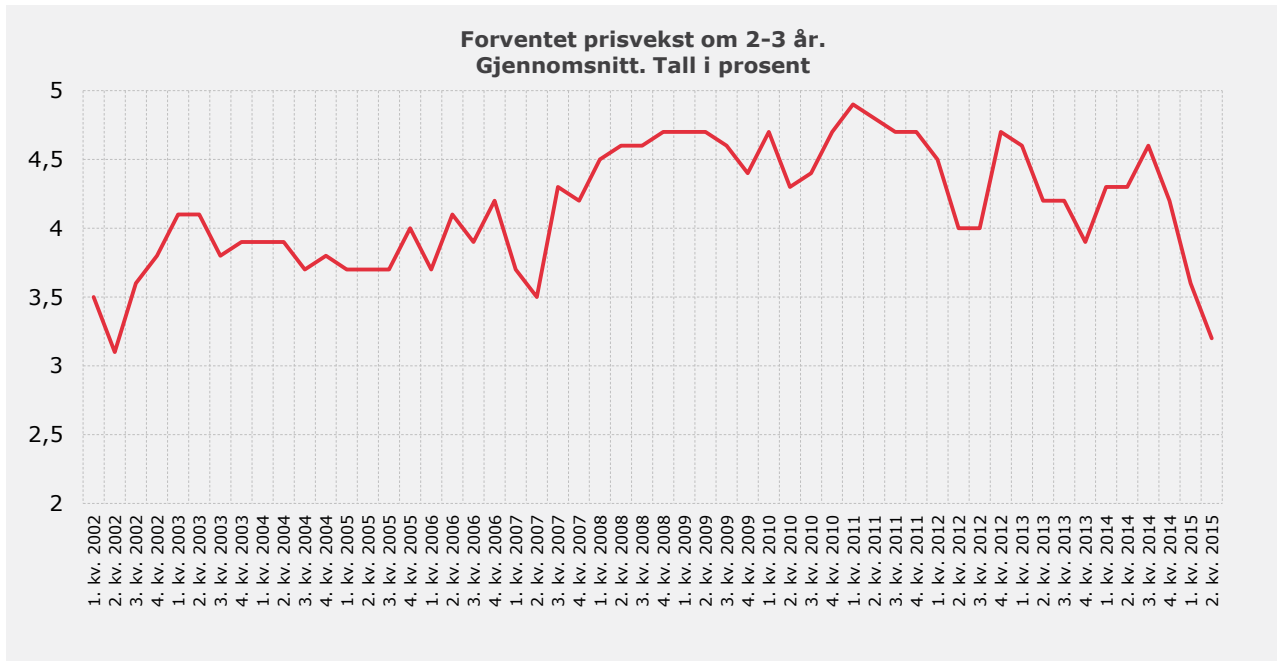

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene		
Vil vokse raskere enn i dag	19,8	16,8
Vil vokse med samme takt som i dag	35,0	31,9
Vil vokse med lavere takt enn i dag	10,9	13,7
Vil holde seg omtrent på samme nivå	21,8	23,1
Vil være noe lavere enn i dag	6,4	5,1
Utvalg	1023	1000

En andel på 16,8 prosent av husholdningene forventer i andre kvartal 2015 at prisene de neste 12 månedene vil vokse raskere enn i dag, ned 3,0 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 31,9 prosent forventer at prisene vil vokse med samme takt som i dag, ned 3,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at prisene vil vokse med lavere takt enn i dag er i andre kvartal 2015 på 13,7 prosent, opp 2,8 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 23,1 forventer at prisene vil holde seg omtrent på samme nivå som i dag, opp 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens andelen som forventer at prisene på varer og tjenester de neste 12 månedene vil være noe lavere enn i dag er på 5,1 prosent, ned 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 31: HUSHOLDNINGENE

Hvor mye tror du prisene på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, vil stige årlig om 2-3 år, målt i prosent?

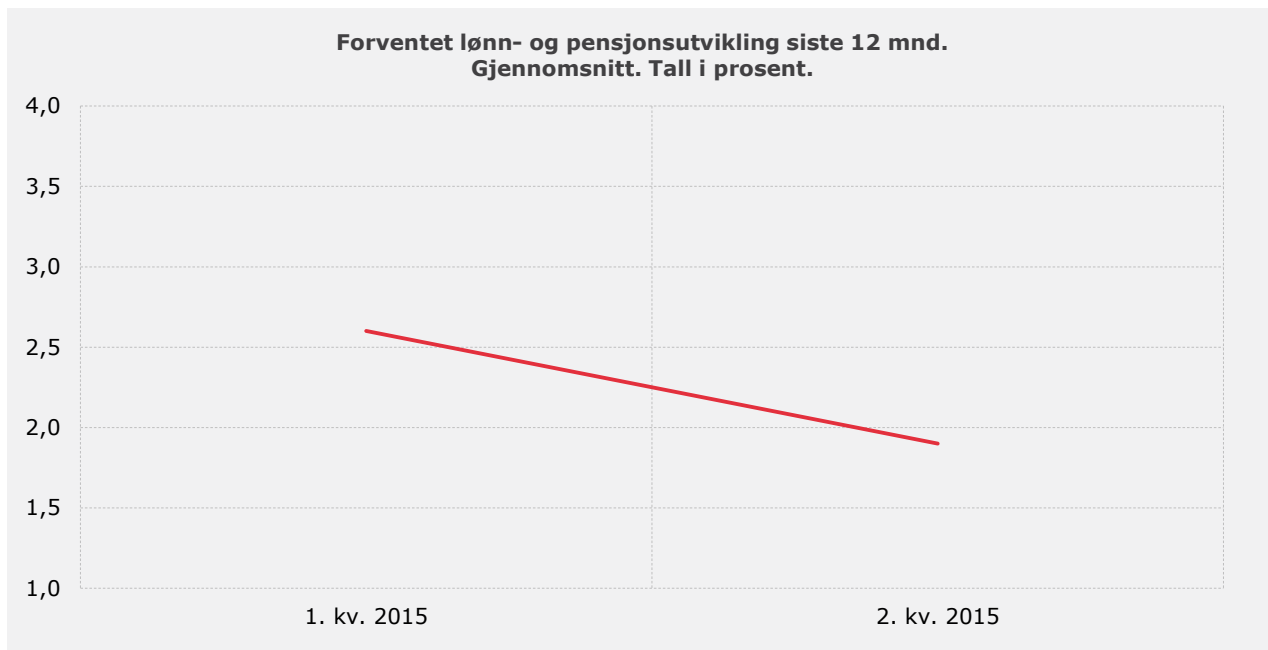

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,2
Median	3,0	2,5
Laveste verdi	-3,0	-7,5
Høyeste verdi	10,0	10,0
Utvalg	672	727

Forventet årlig prisvekst om 2-3 år blant husholdningene er på 3,2 prosent i andre kvartal 2015, en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 32: HUSHOLDNINGENE

Sammenliknet med for 12 måneder siden, hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon har endret seg?

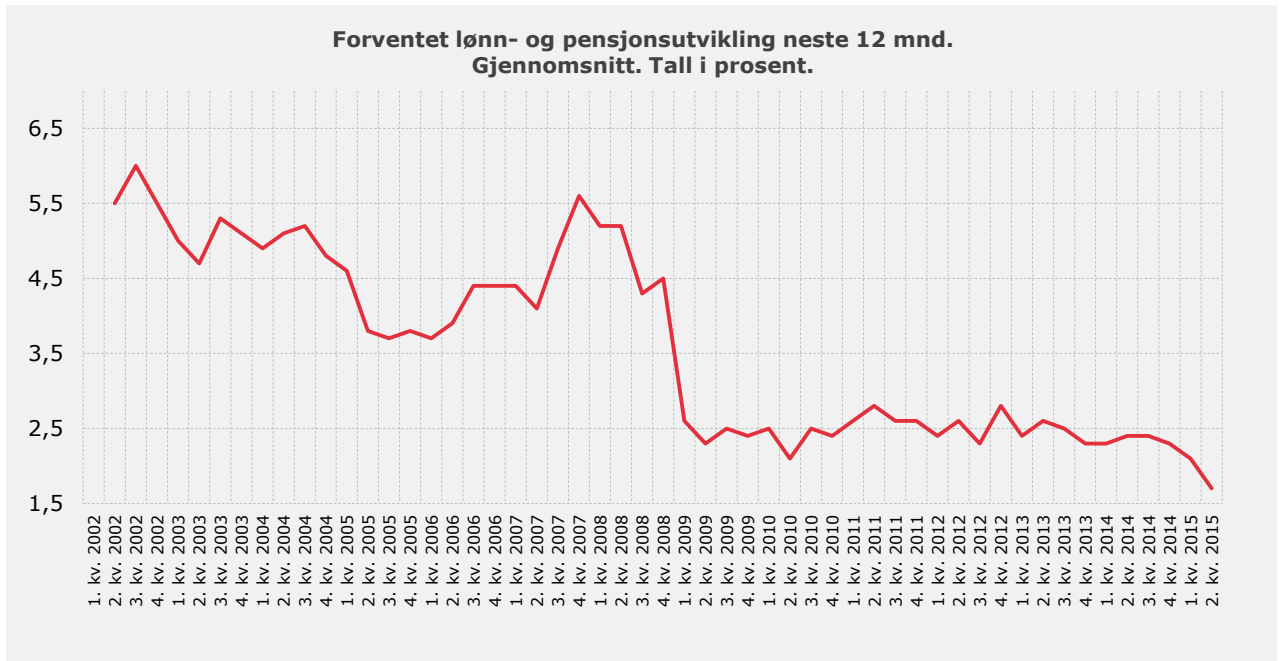

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	1,9
Median	2,0	2,0
Laveste verdi	-10,0	-10,0
Høyeste verdi	11,0	10,0
Utvalg	767	779

Husholdningene opplever i andre kvartal 2015 at egen lønn eller pensjon har økt med 1,9 prosent i løpet av de siste 12 månedene, en nedgang på 0,7 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 33: HUSHOLDNINGENE

Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?

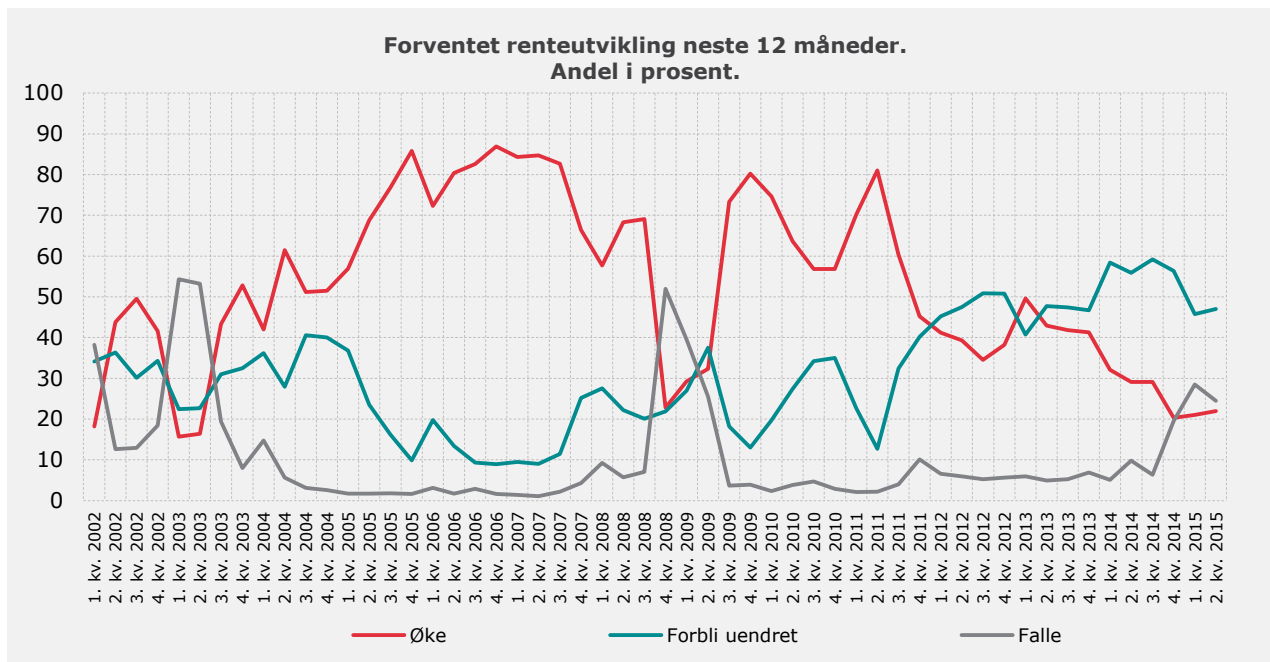

	1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	1,7
Median	2,0	1,7
Laveste verdi	-10,0	-10,0
Høyeste verdi	10,5	10,0
Utvalg	800	786

Forventet lønns- og pensjonsutvikling de neste 12 månedene blant husholdningene er på 1,7 prosent, ned 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Spørsmål 34: HUSHOLDNINGENE

Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, forbli uendret eller falle de neste 12 månedene?

		1. KV. 2015	2. KV. 2015
Husholdningene	Øke	21,1	22,0
	Forbli uendret	45,7	47,0
	Falle	28,5	24,5
	Utvalg	1023	1000

Andelen av husholdningene som i andre kvartal 2015 forventer at nivået på innskudds- og lånerenter vil øke i løpet av de neste 12 månedene er på 22,0 prosent, opp 0,9 prosentpoeng fra forrige kvartal. En andel på 47,0 prosent av husholdningene forventer at innskudds- og lånerenter vil forbli uendret, opp 1,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen av husholdningene som forventer at nivået på innskudds- og lånerenter vil falle i løpet av de neste 12 månedene er på 24,5 prosent i andre kvartal 2015, en nedgang på 4,0 prosentpoeng fra forrige kvartal.

TEKNISKE KOMMENTARER – ØKONOMENE OG PARTENE I ARBEIDSLIVET

UTVALG OG UTVALGSMETODE	<p>Utvalget består av eksperter i finansnæringen, akademien og partene i arbeidslivet, vervet av Epinion via e-post, samt på respondentlister fra tidligere gjennomførte undersøkelser. Listene er korrigert for respondenter som ikke lenger er relevante, eller som ikke lenger ønsker å delta.</p>
ANTALL INTERVJU	<p>I denne undersøkelsen er det gjennomført totalt 93 intervju blant økonomer innenfor akademien og finansnæringen, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner.</p> <p>Det er gjennomført 55 intervju med økonomer og 38 med representanter fra partene i arbeidslivet.</p>
VEKTING	<p>Resultatene i denne undersøkelsen er ikke vektet.</p>
DATAINNSAMLINGS METODE	<p>Feltarbeidet er gjennomført på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet IBM-SPSS. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post.</p>
DATAINNSAMLINGS PERIODE	<p>Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 11.mai til 14. mai 2015.</p>
GJENNOMSNIITT OG MEDIAN	<p>Respondenter som har besvart spørsmål med «Vet ikke» er ikke tatt med i beregning av gjennomsnittsverdier og/eller median.</p>
EKSTREM OBSERVASJONER	<p>Ekstremobservasjoner over 8 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.</p>

TEKNISKE KOMMENTARER – NÆRINGSLEDERNE

UTVALG OG UTVALGSMETODE	<p>Denne undersøkelsen har et representativt utvalg av daglig ledere, økonomiansvarlige og innkjøpssjefer i norske bedrifter med 20 ansatte eller flere. Undersøkelsen er gjennomført med Respons Analyse som en underleverandør for deler av intervjuene.</p>
ANTALL INTERVJU	<p>Det er gjennomført totalt 550 intervju blant næringslivslederne hvorav 301 er fra bedrifter med 50 ansatte eller flere, og 249 er fra bedrifter med færre enn 50 ansatte.</p>
VEKTING	<p>Resultatene i denne undersøkelsen er vektet basert på følgende variabler: Geografi (landsdel), sektor (bransje) og antall ansatte i bedriften.</p>
DATAINNSAMLINGS METODE	<p>Feltarbeidet er gjennomført på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet IBM-SPSS. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post.</p>
DATAINNSAMLINGS PERIODE	<p>Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 4.mai til 15. mai 2015.</p>
GJENNOMSNIITT OG MEDIAN	<p>Respondenter som har besvart spørsmål med «Vet ikke» er ikke tatt med i beregning av gjennomsnittsverdier og/eller median.</p>
EKSTREM OBSERVASJONER	<p>Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.</p>

TEKNISKE KOMMENTARER – HUSHOLDNINGENE

UTVALG OG UTVALGSMETODE	Undersøkelsen er gjennomført med et representativt utvalg av privatpersoner over 15 år, trukket tilfeldig i befolkningen i Norge. Intervju gjennomført på fasttelefon utgjør 35 prosent, og intervju gjennomført på mobiltelefon utgjør 65 prosent.
ANTALL INTERVJU	Det er gjennomført totalt 1000 intervju blant norske husholdninger.
VEKTING	Resultatene i denne undersøkelsen er vektet basert på følgende variabler: Geografi (landsdel), alder og kjønn.
DATAINNSAMLINGS METODE	Feltarbeidet er gjennomført ved telefonintervju i Epinions CATI - senter.
DATAINNSAMLINGS PERIODE	Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 4.mai til 18. mai 2015.
GJENNOMSNIITT OG MEDIAN	Respondenter som har besvart spørsmål med «Vet ikke» er ikke tatt med i beregning av gjennomsnittsverdier og/eller median.
EKSTREM OBSERVASJONER	Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

EPINION AARHUS

HACK KAMPMANNS PLADS 1-3
8000 AARHUS C
T: +45 87 30 95 00
E: TV@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION COPENHAGEN

RYESGADE 3F
2200 COPENHAGEN N
T: +45 87 30 95 00
E: TYA@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION HAMBURG

ERICUSSPITZE 4
20457 HAMBURG – GERMANY
T: +45 87 30 95 00
E: TV@EPINION.DK
W: WWW.EPINIONCONSULTING.DE

EPINION MALMÖ

ADELGATAN 5
21122 MALMÖ - SWEDEN
T: +45 87 30 95 00
E: TV@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.SE

EPINION OSLO

BISKOP GUNNERUS GATE 2
0155 OSLO - NORWAY
T: +47 97 11 73 50
E: CKL@EPINION.NO
W: WWW.EPINION.NO

EPINION SAIGON

11TH FL, DINH LE BUILDING,
1 DINH LE, DIST. 4, HCMC
VIETNAM
T: +84 8 38 26 89 89
E: OFFICE@EPINION.VN
W: WWW.EPINION.VN

EPINION STAVANGER

KLUBBGATEN 4
4006 STAVANGER - NORWAY
T: +47 90 17 18 99
E: SM@EPINION.NO
W: WWW.EPINION.NO

EPINION VIENNA

SEMPERSTRASSE 1/2 - 4
1180 VIENNA - AUSTRIA
T: +45 87 30 95 00
E: TV@EPINION.DK
W: WWW.EPINIONCONSULTING.AT

